



KOMUNITNÝ PLÁN sociálnych služieb obce Velké Dravce na obdobie 2024 – 2027



ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE		
NÁZOV		Obec Veľké Dravce
SÍDLO OBECNÉHO ÚRADU		Veľké Dravce 240, 985 42 Veľké Dravce
OKRES		Lučenec
KRAJ		Banskobystrický
IČO		00316512
ŠTATUTÁRNY ZÁSTUPCA		Mgr. Viera Rubintová
KONTAKTY	TELEFÓN / FAX	047 4373 122
	MOBIL	+421 908 249931
	WEB	www.velkedravce.sk
	E-MAILOVÁ ADRESA	obecvelkedravce@gmail.com

ADMINISTRATÍVNE ČLENENIE	
KÓD OBCE	512010
REGIÓN	Novohrad
MIKROREGIÓN	Pod Bučeňom
NADMORSKÁ VÝŠKA	178 m
ROZLOHA	953 ha
POČET OBYVATEĽOV	721
PRVÁ PÍ SOMNÁ ZMIENKA	rok 1350

PRÍHOVOR

Vážení poslanci, spoluobčania - užívatelia sociálnych služieb!

Predkladáme aktuálnu verziu dokumentu, ktorý pojednáva sociálnu oblasť obce, nakoľko sociálne služby sa dotýkajú každého človeka. Postupne v ďalšom období chceme stanoviť ciele a realizovať úlohy stanovené a rozpracované v komunitnom pláne sociálnych služieb. Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti a komunite, v ktorej žijú. Komunitné plánovanie je plánovanie komunity pre komunitu alebo inak, ľudí pre ľudí. Prostredníctvom tejto metódy je možné sociálne služby plánovať tak, aby čo najviac zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov, ale zároveň, aby zohľadňovali možnosti poskytovateľov sociálnych služieb vrátane obce.

Obec Veľké Dravce v súlade s § 83 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení spracovala Komunitný plán sociálnych služieb. Úsilím obce je, aby sme následne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. Zásluhou komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Komunitný plán sociálnych služieb bol pripravovaný metódou „zdola nahor“, s prehľadom o potrebách a možnostiach jednotlivých subjektov a nevyhnutnej spolupráci, partnerstve a práci s komunitou a v komunite.

Dokument bol vypracovaný v úzkej spolupráci všetkých zainteresovaných strán – občanov obce, komunity, poskytovateľov a užívateľov sociálnych služieb, zástupcov samosprávy a štátnej správy a predovšetkým v spolupráci s Komunitným centrom vo Veľkých Dravciach. S pomocou členov komunity ako aj pracovníkov komunitného centra sme dokázali odhaliť východiskový stav, zistiť slabšie miesta v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, identifikovať potreby občanov a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v obci.

Dovoľte mi poďakovať všetkým, ktorí sa na vytvorení tohto strategického dokumentu podieľali, a tiež všetkým obyvateľom obce, ktorí tento dokument svojimi pripomienkami a podnetmi pomáhali vytvárať. Všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v obci.

Mgr. Viera Rubintová
starostka obce Veľké Dravce

OBSAH

Zoznam ilustrácií / skratiek

ÚVOD	4
1 KOMUNITNÝ PLÁN SLUŽIEB	5
2 PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA OBCE VEĽKÉ DRAVCE	10
3 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNO – EKONOMICKÁ ANALÝZA.....	12
4 SÚČASNÝ STAV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ DRAVCE	41
5 SOCIÁLNE SLUŽBY - POSKYTOVATELIA SOCIÁL. SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ DRAVCE	43
6 VYHODNOCOVANIE PLNENIA CIEĽOV A ÚLOH KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	46
7 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	48
8 VÍZIA, PRIORITY, CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	59
ZÁVER	66
Využitie zdroje / literatúra	67
Príloha / dotazník	68

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ

A, ZOZNAM SKRATIEK

CS	- cieľová skupina
IMPLEA	- Implementačná agentúra Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR
KC	- komunitné centrum
KPSS	- komunitný plán sociálnych služieb
NP	- národný projekt
NP SpK	- národný projekt Spolu pre komunity
MOPS	- miestne občianske poriadkové služby
OcÚ	- obecný úrad
PŠD	- príprava na školskú dochádzku
SA	- skupinová aktivita
SS	- sociálna služba
ŠPC	- špecializované poradenstvo
ÚPSVaR	- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
TSP	- terénna sociálna práca
ZKL	- základné poradenstvo

B, ZOZNAM TABULIEK

T1	Stav a vývoj počtu obyvateľov / Veľké Dravce roky 2015 – 2022
T2	Prírastok / úbytok obyvateľov v rokoch 2015 - 2022 / Veľké Dravce
T3	Veková štruktúra obyvateľstva / Veľké Dravce roky 2015 - 2022
T4	Rodinný stav obyvateľstva Veľké Dravce k SOBD 2021
T5	Národnostné zloženie obyvateľstva obce Veľké Dravce – 2011/2021
T6	Vzdelanostná úroveň obyvateľstva Veľké Dravce k SODB 2021
T7	Obyvateľstvo podľa vierovyznania
T8	Ekonomicky aktívni obyvatelia obce – SODB 2021
T9	Nezamestnanosť v obci v období 2015 - 2022
T10	Domový a bytový fond obce Veľké Dravce
T11	Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou
T12	Respondenti prieskumu – veková štruktúra / pohlavie
T13	Vzdelanostná úroveň respondentov prieskumu
T14	Sociálne postavenie respondentov prieskumu
T15	Respondentov prieskumu podľa zloženia domácností
T16	Respondenti prieskumu s počtom detí v rodine / domácnosti
T17	Sociálny problém respondentov v súčasnosti
T18	Záujem respondentov o zabezpečenie sociálnej služby v obci

T19 Vyjadrenie respondentov k využívaniu sociál. služieb v blízkej budúcnosti - do 4 rokov)

T20 Pomoc vyhľadávaná respondentmi v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému

T21 Skupiny označené respondentmi, ktorým je treba venovať viac pozornosti v obci

C, ZOZNAM GRAFOV

Graf G1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Velké Dravce / roky 2015 - 2022

Graf G2 Vývoj počtu obyvateľov v obci Velké Dravce z hľadiska pohlavia

Graf G3 Demografia obyvateľstva obce Velké Dravce – podľa pohlavia k 30.11.2023

Graf G4 Prist'ahovaní / vyst'ahovaní za obdobie 2015 - 2022

Graf G5 Živonarodení / zomretí za obdobie 2015 – 2022 / Velké Dravce

Graf G6 Veková štruktúra obyvateľstva roky 2015 – 2022

Graf G7 Národnostné zloženie obyvateľstva obce Velké Dravce – 2011/2021

Graf G8 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci - SODB 2021

Graf G9 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania – SODB 2021 (%)

Graf G10 Ekonomicky aktívni obyvatelia obce – SODB 2021

Graf G11 Nezamestnanosť v obci v období 2015 – 2022

Graf G12 Respondenti prieskumu – veková štruktúra / pohlavie (%)

Graf G13 Vzdelanostná úroveň respondentov prieskumu (%)

Graf G14 Sociálne postavenie respondentov prieskumu (%)

Graf G15 Respondenti prieskumu podľa zloženia domácností (%)

Graf G16 Respondenti prieskumu s počtom detí v rodine / domácnosti (%)

Graf G17 Sociálny problém respondentov v súčasnosti (%)

Graf G18 Druhy sociálnych problémov respondentov (%)

Graf G19 Záujem respondentov o zabezpečenie sociálnej služby v obci (%)

Graf G20 Vyjadrenie respondentov k využívaniu sociál. služieb v blízkej budúcnosti - do 4 rokov (%)

Graf G21 Pomoc vyhľadávaná respondentmi v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému (%)

Graf G22 Skupiny označené respondentmi, ktorým je treba venovať viac pozornosti v obci (%)

ÚVOD

Slovné spojenie „**komunitný plán**“ vznikol spojením slov komunita a plánovanie.

Za „**komunitu**“ alebo spoločenstvo je označované prostredie alebo skupina ľudí, ktorí bez ohľadu na rozdielnosti sú schopní oceňovať rozdielnosti, čo im umožňuje účinne, otvorene komunikovať a spolupracovať na dosiahnutí spoločných cieľov. Komunitu najčastejšie považujeme za skupinu občanov, ktorí žijú v určitom územnom celku a majú medzi sebou rôzne sociálne väzby. Komunita je tiež miesto, kde človek získava emocionálnu podporu, ocenenie a pomoc v každodennom živote.

„**Plánovanie**“ je tvorba plánu, zámerov, cieľov – teda všetkého, čo chceme vytvoriť, realizovať, dosiahnuť, zmeniť a rozvíjať. Komunitné plánovanie je jedna z metód komunitnej práce, čiže práce s komunitou v prospech komunity. Plánovanie je cestou z miesta nazývaného "súčasnosť" do miesta pomenovaného "dohodnutá budúcnosť". Pojem komunita je odvodený z latinského slova *communitas*, čo znamená pospolitosť či spoločné nažívanie ľudí a vľúdnosť.

Komunitné plánovanie je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov, je to metóda, pomocou ktorej obec Velké Dravce plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Komunitné plánovanie je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, nachádzania zdrojov a hľadania najefektívnejšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie je spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá, zapájať všetkých, ktorých sa daná oblasť týka. V tomto procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce, mesta i kraja. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväžiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri:

- objednávatelia služieb;
- poskytovatelia služieb;
- príjemcovia služieb (užívatelia).

Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Samospráva je zo zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách povinná poskytovať určité sociálne služby, no má aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti.

Obec Velké Dravce si uvedomuje, že dobre fungujúca sociálna sieť je pre obyvateľov obce potrebná z dôvodu možnosti zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií, alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

1 KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Komunitný plán sociálnych služieb obce Velké Dravce (ďalej len KPSS) spracovaný na roky 2024 – 2027 je dokument analyzujúci súčasný reálny stav sociálnych služieb v obci a jej okolí, ich kvalitu a rozvoj v budúcnosti.

Je výsledkom vzájomnej a otvorenej spolupráce medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania, ktorí majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti. Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- Užívateľia/prijímatelia/ sociálnych služieb sú tí občania, ktorí sociálne služby už prijímali, prijímajú a chcú prijímať v budúcnosti;
- Poskytovatelia sociálnych služieb môžu byť verejní a neverejní, ktorí sociálne služby poskytujú, prevádzkujú, dodávajú prijímateľom/užívateľom sociálnej služby (ďalej len SS). Poskytovatelia sú povinní prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, t.j. poskytovať služby také a tak, aby sa zachovala, eventuálne zvýšila kvalita života užívateľov SS;
- Objednávateľom sociálnych služieb je väčšinou štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj neziskové organizácie alebo agentúry, ktoré obvykle majú spracované plány strategického rozvoja sociálnych služieb.

Sociálna služba

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity;
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti;
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby;
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny;
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

Nepriaznivá sociálna situácia

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby (ďalej aj „FO“) sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb;

- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností;
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku;
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu¹) (ďalej len „dôchodkový vek“);
- f) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím;
- g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb FO je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia FO a rodiny, ktorá vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu, na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia lokálnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Na účel vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb v obci Veľké Dravce je zmobilizovanie komunity, občanov, mimovládnych organizácií, cirkevných organizácií, dobrovoľníkov, samosprávy a orgánov štátnej správy. Dôležité je identifikovanie sociálnych problémov v obci a návrhy ich riešení cez priority a opatrenia so zreteľom na prijímateľa/užívateľa SS, poskytovateľov

sociálnych služieb, technickej vybavenosti a pod. Viest' aktívny dialóg k daným problémom za účelom podpory sociálneho fungovania, participácie, predchádzania sociálnym vylúčením, minimalizácie chudoby, sociálnej odkázanosti. Aktívnym dialógom minimalizovať prehlbovanie negatívnych a nežiaducich spoločenských javov, rozvíjať a čo v najväčšej miere skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb v obci.

Pôsobnosť obce definuje § 80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení podľa ktorého, obec vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja. Zároveň je správnym orgánom v konaniach o:

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu;
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode;
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti;
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11.

Obec podľa § 80 Zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení zmien a doplnkov poskytuje základné sociálne poradenstvo a poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

1. sociálnej služby v nízko-prahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári;
2. nízko-prahovej sociálnej služby pre deti a rodinu;
3. opatrovateľskej služby;
4. prepravnej služby;
5. odľahčovacej služby;
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zároveň poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 a to:

a) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie;
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízko-prahové denné centrum;
 - 2.2. integračné centrum;
 - 2.3. komunitné centrum;
 - 2.4. nocľaháreň;
 - 2.5. útulok;
 - 2.6. domov na polceste;
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania;
3. nízko-prahová sociálna služba pre deti a rodinu.

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života;
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti;
3. služba včasnej intervencie;

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek;
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len "opatrovateľská služba");
3. prepravná služba;
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba;
5. tlmočnická služba;
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby;
7. sprostredkovanie osobnej asistencie;
8. požičiavanie pomôcok;

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci;
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií;

e) podporné služby, ktorými sú

1. odľahčovacia služba;
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností;
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre;
4. podpora samostatného bývania;
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni;
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni;
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Jednotlivé sociálne služby podľa odseku 1 možno účelne a vhodne spájať. V prípade, že niektorú zo sociálnych služieb neposkytuje, môže uzatvárať zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Veľké Dravce vznikol na základe potreby vyvolanej prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu v oblasti sociálnych služieb (zákona NR SR č. 416/2001 v znení zmien a doplnkov o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC) a na základe zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný na 4-ročné obdobie a jeho cieľom je:

- vytvoriť podmienky pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny;
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov;
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj obce s možnosťou budovania ďalších sociálnych zariadení.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, majetku, rodiny v obci, pomoci v čase núdze a podľa § 4 ods. 3, písmena ch) má obec povinnosť vypracovať koncepciu rozvoja v jednotlivých oblastiach života. V zmysle zákona o sociálnych službách obec vypracúva a schvaľuje **komunitný plán sociálnych služieb** na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Koncepcia sociálnych služieb vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na národnej a regionálnej úrovni a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť.

Dokument je v súlade s platnými právnymi predpismi, medzinárodnými dohovormi, Územným plánom obce Veľké Dravce a Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Veľké Dravce na roky 2023 – 2030.

Komunitný plán sociálnych služieb vychádza z faktu, že:

- dominantnú úlohu pri dlhodobom riešení svojej sociálnej situácie má občan a jeho rodina;
- úlohou samosprávy (obce, mesta, VÚC) je nielen poskytovať sociálne služby dané zákonom, ale aj vytvoriť podmienky pre fungovanie siete sociálnych služieb založené na reálnom dopyte a adresnom uspokojení potrieb občanov.

Úspešnosť stratégie bude závisieť nielen od výšky finančných prostriedkov vyčlenených pre sociálnu oblasť, ale tiež od spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov (t.j. verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb).

Sociálne služby majú pre občana zmysel iba ak sú dostupné z hľadiska:

- financií (podiel pre občana na úhrade nákladov);
- miesta (služba k dispozícii v danom území);
- času (od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu).

Zámerom obce je vytvoriť podmienky pre fungovanie systému sociálnych služieb, ktorý bude poskytovať kvalitné a dostupné služby pre občanov a iných osôb či skupiny, ktoré o tieto služby prejavia záujem.

2 PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA OBCE VEĽKÉ DRAVCE

Hlavné princípy komunitného plánovania:

- **partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor;
- **zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov daného územného celku je nutné hľadať rôzne metódy a formy oslovenia a zapojenia tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná;
- **hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – nie je možné zabúdať na spoluprácu s podnikateľmi, ktorí sa už v minulosti angažovali v sociálnej oblasti, na význam práce dobrovoľníkov v sociálnych službách, na svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, susedskú výpomoc;
- **práca s informáciami** – je nevyhnutné zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií širšej verejnosti. Ak budú informácie pravidelne odovzdávané, bude možné očakávať relevantné pripomienky a podnety;
- **priebeh spracovania komunitného plánu je rovnako dôležitý ako výsledný dokument** - proces komunitného plánovania znamená monitorovanie potrieb komunity, vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych ľudí. Tento proces umožňuje, aby navrhnutý systém sociálnych služieb bol jedinečný a neopakovateľný a plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom;
- **zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** – dobre fungujúca spolupráca môže byť inšpiráciou pre ostatných účastníkov komunitného plánovania. Prehĺbenie spolupráce medzi všetkými účastníkmi prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb;
- **kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme, a tým, čo máme k dispozícii. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Zásady pri spracovávaní komunitného plánu:

- potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb musia byť stanovené členmi komunity, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú;
- všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu musia byť navzájom prepojené;

- skvalitňovanie sociálnych služieb musí byť považované za žiaduce a musí byť dôležitou súčasťou miestnej politiky;
- priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb.

Dobre spracovaný komunitný plán sociálnych služieb:

- je výsledkom vyjednávania medzi všetkými účastníkmi procesu;
- je naplňovaný v rámci širokého partnerstva v komunite;
- zodpovedá miestnym podmienkam a potrebám;
- stanoví krátkodobé aj dlhodobé ciele a priority rozvoja sociálnych služieb;
- mapuje všetky verejné, súkromné aj dobrovoľné subjekty z hľadiska aktivít, ktoré smerujú k naplneniu vytýčených cieľov;
- obsahuje systém sledovania a hodnotenia postupu a priebežného informovania verejnosti.

Prečo je potrebný komunitný plán sociálnych služieb a čo prináša obyvateľom obce?

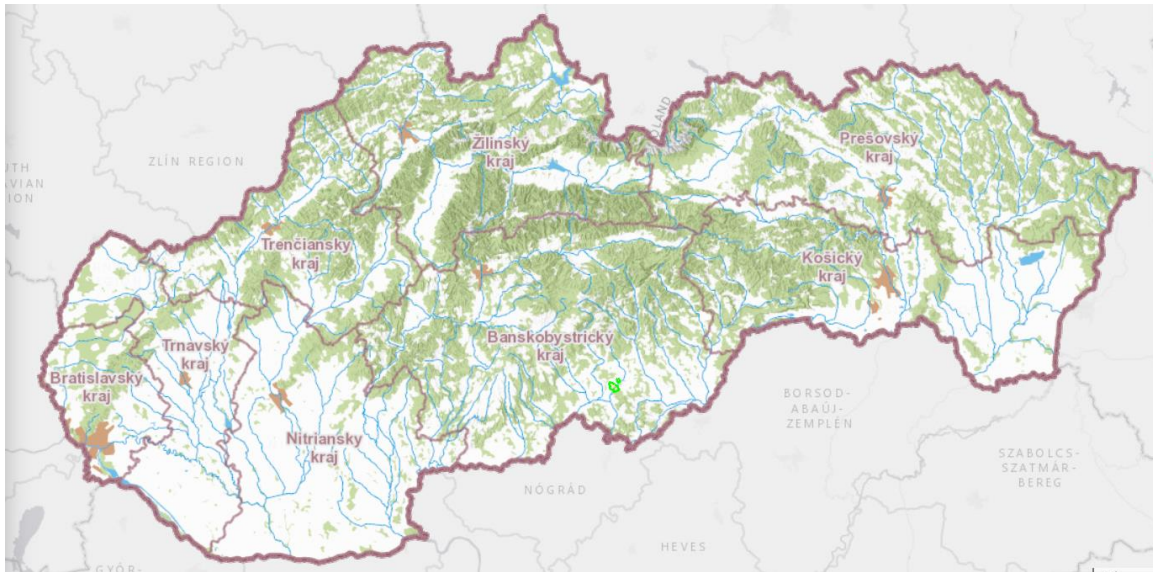
- 1) vytvorenie strategického dokumentu uľahčí možnosti získavania prostriedkov pre sociálne služby;
- 2) komunitný plán sociálnych služieb je prostriedok pre optimalizáciu výdajov v oblasti sociálnych služieb;
- 3) možnosť pre získanie takých foriem a druhov sociálnych služieb, ktoré členovia komunity/občania naozaj potrebujú, ktoré chýbajú;
- 4) zlepšenie informovanosti členov komunity/občanov a vzájomného pochopenia všetkých zúčastnených strán;
- 5) zapojením užívateľov sociálnych služieb a verejnosti možno dosiahnuť udržateľnosť sociálnych služieb.

3 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNO – EKONOMICKÁ ANALÝZA

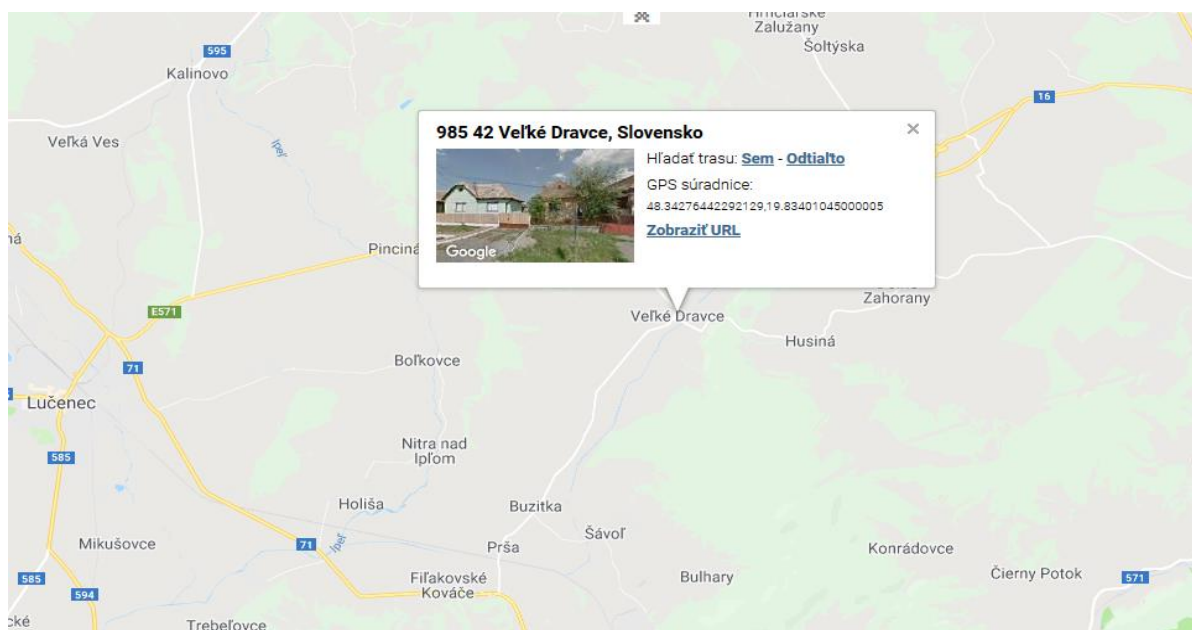
Poloha a charakteristika územia obce

Základné geografické údaje:

Obec Veľké Dravce sa nachádza v južnej časti stredného Slovenska a Banskobystrického kraja, vo vzdialenosti 16 km od okresného mesta Lučenec, vo východnej časti Lučenskej kotliny na strednom toku potoka Suchá. Nadmorská výška v strede obce je 192 m nad morom a v chotári 186 až 303 m. n. m. Geografické súradnice obce sú: 48°20'45"N a 19°50'23"E.



Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>



Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/mapa/velke-dravce-slovakia/>



Zdroj: Letecká fotografia obce / CBS Banská Bystrica

Klasifikácia územia podľa geomorfologického členenia:

Sústava - Alpsko-Himalájska

Podsústava - Karpaty

Provincia - Západné Karpaty

Subprovincia - Vnútrotné Západné Karpaty

Oblasť - Lučenecko-košická zníženina

Celok - Juhoslovenská kotlina

Flóra a fauna:

Obec a jej chotár sa nachádza v oblasti panónskej flóry a jej južná časť v sopečnej oblasti Juhoslovenskej kotliny. Živočíšstvo sa vyznačuje nížinným charakterom s podielom živočíšnych druhov biotopov polí a lúk, ľudských sídiel, vodných spoločenstiev a tiež prvkov lesostepí. Pre faunu hodnoteného územia je charakteristické prenikanie teplomilných panónskych a mediteránnych druhov (bezstavovce).

Charakteristika obce

Obec ako súčasť regiónu Novohrad je typickou vidieckou samosprávou s menším počtom obyvateľov, pričom plní obytnú funkciu. Potenciál obce Veľké Dravce vyplýva z daností samotnej obce. Legislatívne možnosti a systém podpory malých obcí nie je v súčasnosti priaznivý pre ich rozvoj. Kompetencií a úloh, ktoré obce zabezpečujú, neustále pribúda. Dôsledkom stagnácie rozvoja je potom odchod mladých ľudí do väčších miest, čo pre obec znamená ešte väčší úpadok. Výzvou pre obec bude aj zvýšenie jej konkurencieschopnosti voči

iným okolitým obciam, ktoré sú svojou veľkosťou a charakterom porovnateľné s Veľkými Dravcami. Výhodou obce je jej dobrá poloha voči okresnému mestu a zdravé vidiecke prostredie bez väčších zdrojov znečistenia. Jej potenciál spočíva v možnostiach medziobecnej spolupráce. Obec má skúsenosti s realizáciou projektov financovaných zo zdrojov EÚ, čo je pre ňu veľkým prínosom.

Historický vývoj obce

Osídlenie sa datuje až do doby kamennej /eneolit/. V mladšej dobe kamennej sa na území obce zdržiavali ľudia známi svojou špecifickou technikou zdobenia keramiky, išlo o zdobenie líniovými vzormi.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z 13. storočia, z roku 1246 kedy sa obec spomína pod názvom "terra Draus". V rokoch 1332-1337 sa v evidencii pápežských desiatkov spomínali tieto názvy obce: v roku 1350 - "Daroch" a v r. 1385 - "Dray".

Názov je slovanského základu a v maďarčine slovo "daróc" označuje lovca kožušín. Obec bola sídlom sokoliarov a obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a koní.

Podľa archívnych záznamov zo 14. storočia, územie obce bolo majetkom Matúša Čáka Trenčianskeho, neskôr sa stalo majetkom rodiny Daróczy.

V roku 1548 boli majitelia okolitých panstiev: Daróczy András, Gál Albert a László, Pinczy Péter, Nagy György, Török Antal a s nimi susedilo aj panstvo panovníka Ferencu Bebeka.

V rokoch 1554 - 1593 bolo územie Veľkých Draviec pod tureckou nadvládou.

V roku 1598 bolo panstvo pripísané na meno Wyszary János.

V záznamoch matriky sa uvádza, že v roku 1715 bolo na území Veľkých Draviec 7 maďarských a 1 nemecká domácnosť. V roku 1720 to už bolo 8 maďarských domácností. V rokoch 1754 – 1755 bolo územie Veľkých Draviec panstvom Kovácsa Györgya, Pála, Ferencu a Lászla.

V roku 1770 patrilo panstvo do grófovi Ignácovi Kohárymu a Lászlóvi Jaanovi. V roku 1826 mimo Koháryovcov patrilo toto územie dravčanskej rodine Kovácsovcov, neskôr Horkovicsovcov a Vattayovcom. Na začiatku 20. storočia tu mali väčšie panstvá princ Coburg Fülöp a Horkovics Gyula.

V obci boli postavené dva panské domy, prvý z nich postavil Horkovics József v roku 1821 a druhý postavil v roku 1865 Zmeskál Zsigmond.

V roku 1885 veľký požiar zničil značnú časť dediny, v ktorej blízkosti sa tiež ťažil bazalt.

K územiu Veľkých Draviec patrilo aj panstvo Dóra, Fülöp puszta a Záložná. Záložná pôvodne patrila k Ožďanom, avšak v druhej polovici 16. storočia turecký fil'akovský beg, toto územie daroval Veľkým Dravciam na úkor Ožďan.

Obyvatelia obce sa zaoberali hlavne poľnohospodárstvom, chovom zvierat a hlavne chovom koní. Od 19. storočia sa tu ťaží čadič.

V roku 1910 bolo v obci 957 obyvateľov prevažne maďarských. Na základe Trianonského dohovoru Novohradské územie patrilo k okresu Lučenec. V roku 1932 bol v bani veľký štrajk baníkov. V rokoch od 1938 do 1944 obec patrila k Maďarskej republike.

V roku 2001 mala obec 621 obyvateľov z toho 455 maďarskej národnosti a 145 slovenskej národnosti. Krajinná pokrývka v chotári obce je špecifická vysokým zastúpením ornej pôdy a heterogénnych poľnohospodárskych areálov, ako aj zastúpením listnatých lesov.

Poľnohospodárstvo

V chotári obce sú vhodné podmienky pre pestovanie tradičných výrobkov ako sú obilniny, vrátane kukurice na zrno, cukrovej repy, sóje a olejní. Medzi okrajové výrobky v poľnohospodárstve patrí pestovanie zeleniny, ovocia a viniča.

Lesné hospodárstvo a vodohospodárstvo

Významnú úlohu v regióne zohráva lesníctvo. Možno tu nájsť bohatú škálu druhov divej zveri a rýb, a teda aj široké možnosti na športovo-rekreačné a turistické využitie. Sú tu aj možnosti vykonávať akcie športovo-rekreačnej strelby na oficiálnej strelnici v blízkosti obce a športovo rybárske podujatia na vodnej nádrži Veľké Dravce. Perspektívne rozvíjajúcim odvetvím v obci je cestovný ruch.

Hydrologické pomery

Hydrologickú časť obce tvorí rieka Suchá, ktorá preteká územím okresov Poltár a Lučenec. Je to ľavostranný prítok Ipla, s dĺžkou 33 km a povodím s plochou 340,4 km². Preteká okrajom obce Veľké Dravce, z pravej strany priberá Vatín a zľava Čírinec. Do Suchej ústi neďaleko obce Veľké Dravce potok Šťavica s dĺžkou 11,2km. Na potoku Šťavica je vybudovaná akumulčná nádrž VN Veľké Dravce (nachádza sa mimo katastrálneho územia obce) na závlahy poľných plodín, ale momentálne je využívaná ako rybník s vodnou plochou cca 28 ha, s objemom vody 377 tisíc kubických metrov. V letných mesiacoch je vodná plocha využívaná aj na rekreačné účely.

Demografia obyvateľstva - vývoj počtu obyvateľov obce

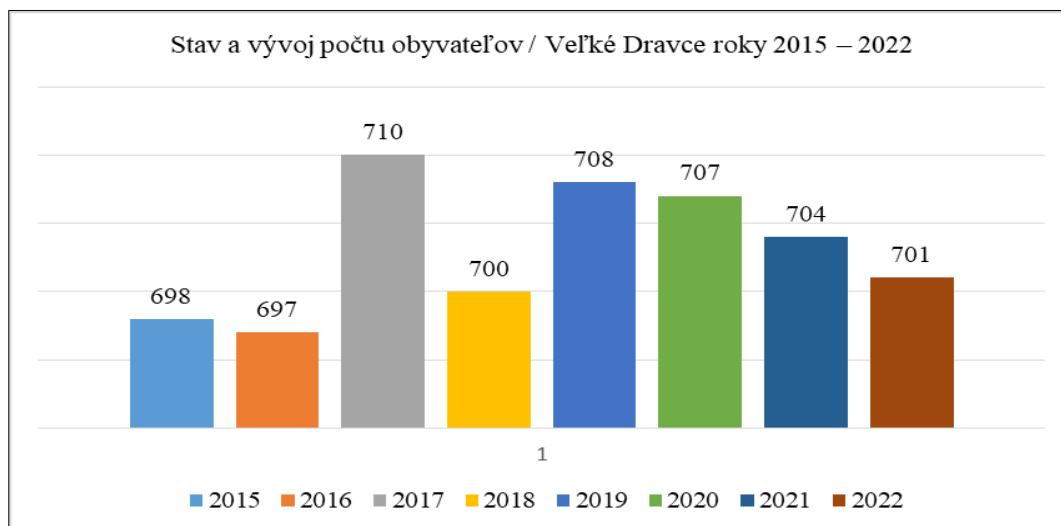
Obec Veľké Dravce sa so svojim počtom obyvateľstva zaraďuje k menším obciam Slovenska. Demografické ukazovatele sú spracované za obdobie 2015 – 2022. V roku 2015 bolo v obci registrovaných spolu 698 obyvateľov, postupne (okrem roku 2016) evidujeme mierny nárast až po rok 2022 obyvateľov (viď. tabuľku č. 1).

Tabuľka č.1 Stav a vývoj počtu obyvateľov / Veľké Dravce roky 2015 – 2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	351	347	354	353	357	359	350	349
Ženy	347	350	356	347	351	348	354	352
Spolu	698	697	710	700	708	707	704	701

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk>; PHRSR Veľké Dravce 2023 – 2030;

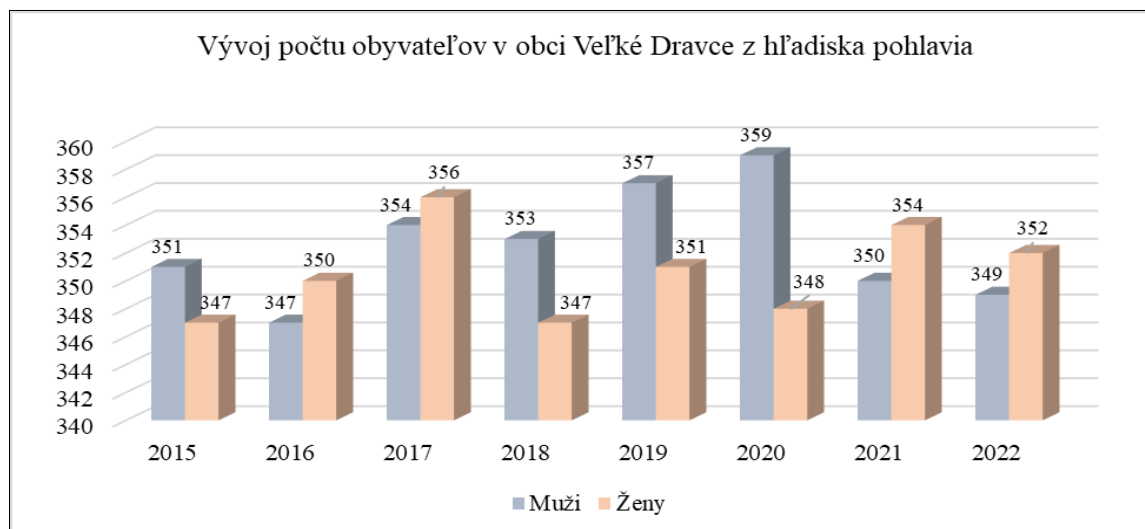
Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľké Dravce / roky 2015 - 2022



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č. 1

Z hľadiska počtu obyvateľov Veľké Dravce patria k malým obciam. Demografický vývoj obce v rokoch 2015 – 2022 je relatívne stabilný. V období siedmich rokov sa menil vplyvom migrácie ako aj prirodzeného prírastku/úbytku obyvateľstva. Nárast a tým aj najviac obyvateľov v obci sme zaznamenali v roku 2017, a následne postupne počet obyvateľov klesal, pričom v roku 2022 obec má 701 obyvateľov.

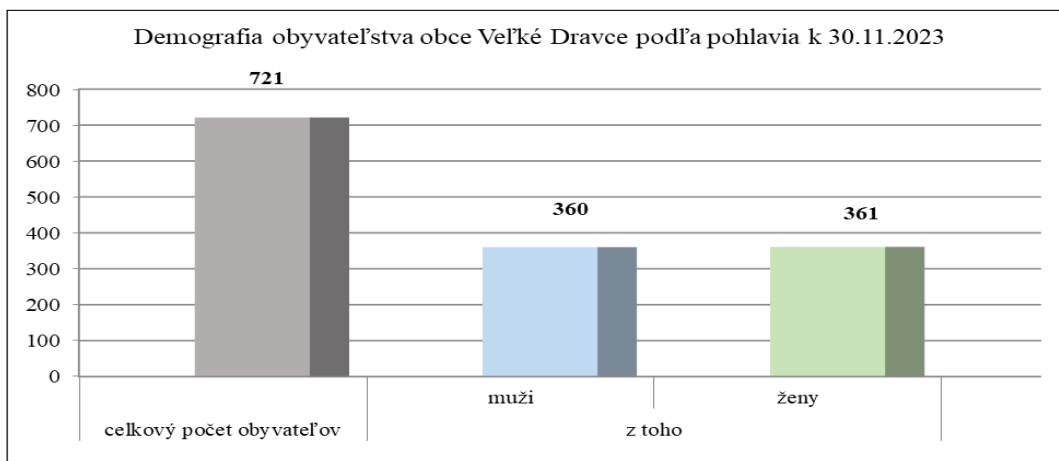
Graf č.2 Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľké Dravce z hľadiska pohlavia



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č. 1

Pomer počtu žien a mužov v obci je vyjadrený v grafe č. 2. V rokoch 2015, 2019 a 2020 mierne prevláda počet mužov, napriek rokom 2016, 2017, 2021 a 2022, kde zaznamenávame vyšší podiel žien na zložení obyvateľstva.

Graf č.3 Demografia obyvateľstva obce Velké Dravce – podľa pohlavia k 30.11.2023



Zdroj: vlastné spracovanie podľa / Evidencia obyvateľstva Velké Dravce k 30.11.2023

Podľa ďalších údajov získaných z evidencie obce k 30.11.2023 (graf č.3) sa pomer v pohlaví postupne vyrovnáva, a v súčasnosti k uvedenému dátumu obec eviduje je o 1 viac žien ako mužov, čo je len malý rozdiel v pohlaví.

Celkový prírastok / úbytok obyvateľstva

Celkový prírastok obyvateľstva sa vypočíta ako súčet prirodzeného prírastku obyvateľstva obce a migračného salda. Pozitívny vývoj vykazuje demografia obce, ak tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty. Prirodzeným prírastkom, resp. úbytkom sa vyjadruje rozdiel medzi mierou narodených a zomrelých.

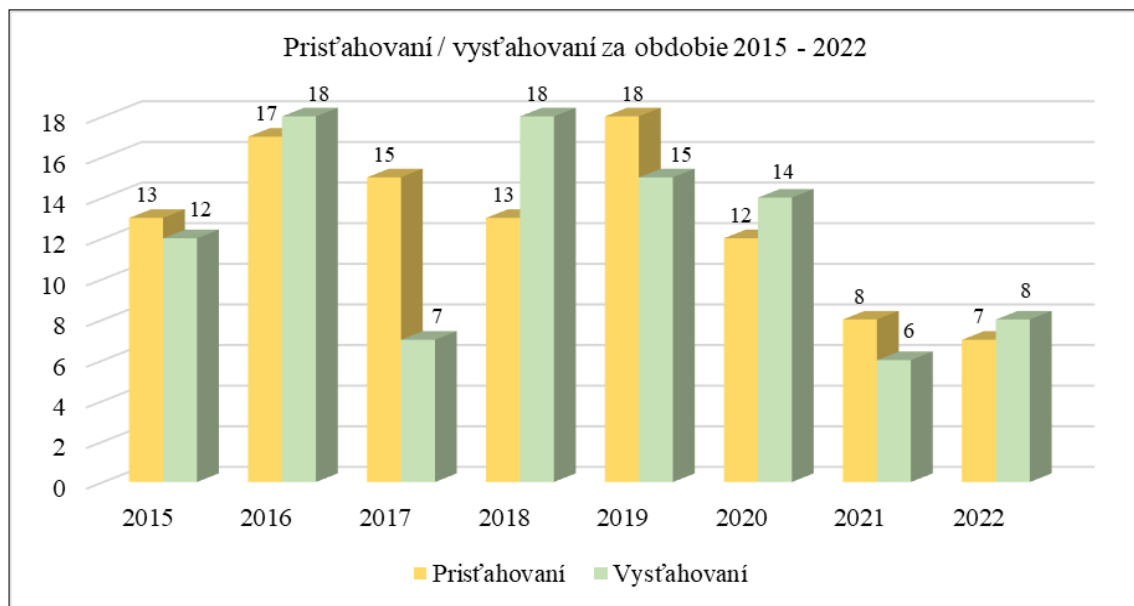
Ak hovoríme o migrácii, tak máme tým na mysli premiestňovanie alebo presídľovanie, či sťahovanie sa spojené so zmenou bydliska. Ide o zmenu miesta trvalého pobytu za hranice danej územnej jednotky. Pre demografiu obce je opäť pozitívnym znakom, keď tento indikátor dosahuje kladné hodnoty.

Tabuľka č.2 Prírastok / úbytok obyvateľov v rokoch 2015 - 2022 / Velké Dravce

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	10	8	14	6	8	6	10	5
Zomretí	11	8	9	11	3	5	6	7
Prirodzený prírastok obyvateľ.	-1	0	5	-5	5	1	4	-2
Prišťahovaní	13	17	15	13	18	12	8	7
Vystťahovaní	12	18	7	18	15	14	6	8
Migračné saldo	1	-1	8	-5	3	-2	2	-1
Celkový prírastok obyvateľ.	0	-1	13	-10	8	-1	6	-3

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk>; PHRSR Velké Dravce 2023 – 2030;

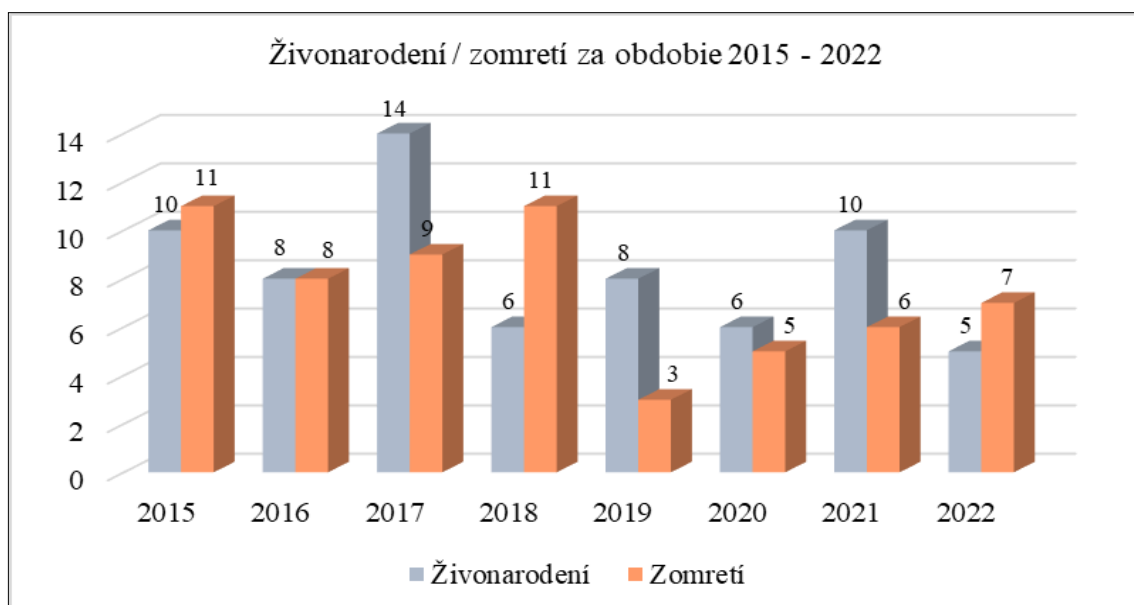
Graf č.4 Prist'ahovaní / vyst'ahovaní za obdobie 2015 - 2022



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.2

Pri analýze mechanického pohybu obyvateľstva sa pozornosť sústreďuje predovšetkým na migračný pohyb (migrácia = sťahovanie). Celkový počet prisťahovaných za sledované obdobie je 14 a vystťahovaných 9. Ročne sa v priemere do obce prisťahovalo 12,88 a vystťahovalo 12,25 obyvateľov. Celkový počet obyvateľov migráciou v obci za obdobie 2015 - 2022 sa zvýšil o 5, čo vnímame pozitívne.

Graf č.5 Živonarodení / zomretí za obdobie 2015 – 2022 / Velké Dravce



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.2

V súvislosti s údajmi tabuľky č.2 a grafu č.5 posudzujeme prirodzený prírastok, resp. úbytok obyvateľov v obci (narodením/úmrťm). Ohľadom daných ukazovateľov v roku 2016 bol vyrovnaný počet narodených (8) a zomretých (8), a v roku 2020 živonarodených v obci prevýšil počet zomretých o 1 počet. Avšak veľmi pozitívne vnímame roky 2017, 2019 a tiež rok 2021, keď počet živonarodených vo väčšej miere prevýšil počet zomretých (5,5,4).

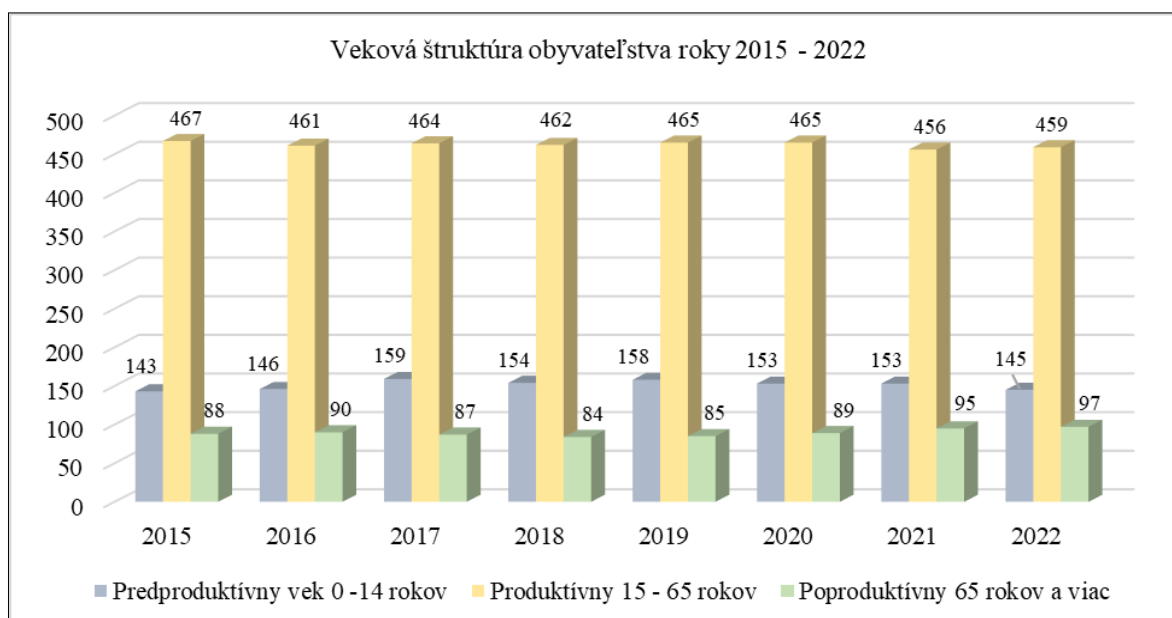
Štruktúra obyvateľstva obce Veľké Dravce – obdobie 2015 - 2022

Tabuľka č.3 Veková štruktúra obyvateľstva / Veľké Dravce roky 2015 - 2022

Kategórie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek 0 -14 rokov	143	146	159	154	158	153	153	145
Produktívny 15-65 rokov	467	461	464	462	465	465	456	459
Poproduktívny 65 rokov a viac	88	90	87	84	85	89	95	97
Ukazovatele (%)								
Index starnutia ekonomický	61,54	61,64	54,72	54,55	53,8	58,17	62,09	66,9
Index ekonomického zaťaženia	49,46	51,19	53,02	51,52	52,26	52,04	54,39	52,72
Index závislosti mladých ľudí I	30,62	32,9	33,98	33,33	34,27	31,67	30,62	31,59
Index závislosti starých ľudí II	18,84	19,52	18,75	18,18	18,28	19,14	20,83	21,13

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/> PHRSR Veľké Dravce 2023 – 2030;

Graf č.6 Veková štruktúra obyvateľstva roky 2015 – 2022



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.3

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva sa dotýka všetkých, je to komplexný demografický jav. Vo vekovej štruktúre sa odráža vývoj základných populačných procesov (pôrodnosti a úmrtnosti). Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok

obyvateľstva a starnutie populácie. Ako je zrejmé z tabuľky č. 3 a grafu č.6, uvedený vývoj je charakteristický aj pre obec Veľké Dravce. Veková štruktúra obyvateľstva je relatívne stabilná, došlo k miernemu poklesu obyvateľstva v produktívnom (1,7%), a k nárastu obyvateľov v poproduktívnom veku (10,22%) a v skupine predproduktívneho obyvateľstva je evidovaný nárast o 1,4%. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku 65,48%, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku – 13,84%. Pre porovnanie index starnutia na Slovensku (počet osôb v poproduktívnom veku (65+) k osobám v predproduktívnom veku (0-14)) dosahoval v roku 2022 hodnotu 110,95%, v obci Veľké Dravce je to 66,9%.

Štruktúra obyvateľstva obce Veľké Dravce – podľa rodinného stavu k SOBD 2021

Tabuľka č.4 Rodinný stav obyvateľstva Veľké Dravce k SOBD 2021

Rodinný stav obyvateľstva Veľké Dravce - SOBD 2021			
Slobodný/slobodná	Ženatý/vydatá	Rozvedený/rozvedená	Vdovec/vdova
360	225	64	46

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0326512010>

Podľa ukazovateľov Štatistického úradu SR k SOBD 2021 najvyšší podiel počtu obyvateľstva tvoria slobodní – 360 osôb z celkového počtu zúčastnených na SOBD v roku 2021, a najnižší podiel na zložení obyvateľstva ohľadom rodinného stavu nachádzame v položke „vdovci/vdovy“, a to počtom spolu 46.

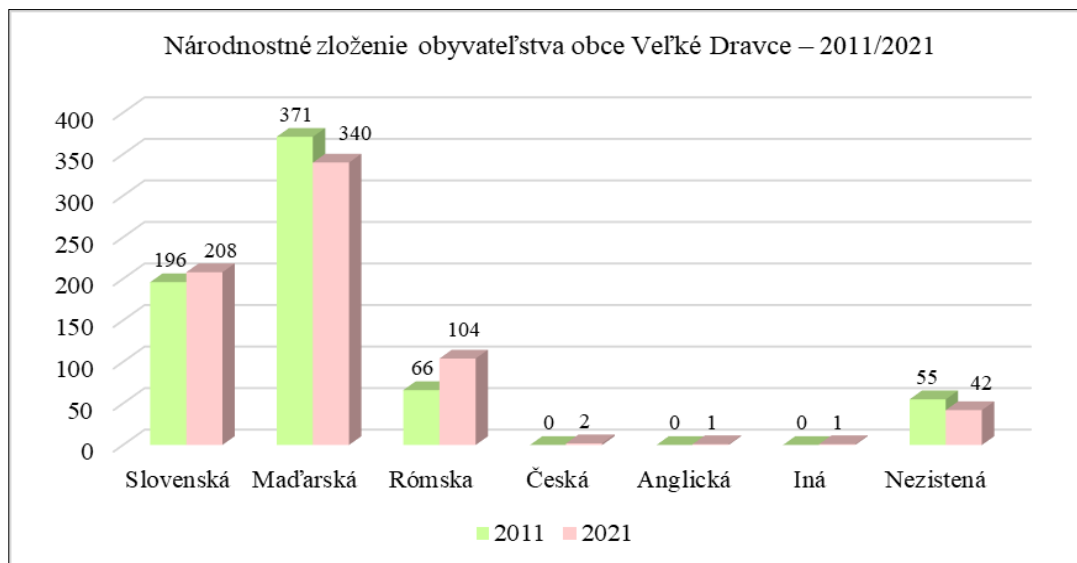
Štruktúra obyvateľstva obce Veľké Dravce – podľa národnosti 2011/2021

Tabuľka č.5 Národnostné zloženie obyvateľstva obce Veľké Dravce – 2011/2021

Národnosť	2011		2021	
	N	%	N	%
Slovenská	196	28,49	208	29,8
Maďarská	371	53,92	340	48,71
Rómska	66	9,59	104	14,9
Česká	0	0	2	0,29
Anglická	0	0	1	0,14
Iná	0	0	1	0,14
Nezistená	55	7,99	42	6,02

Zdroj: Štatistický úrad SR - SOBD 2011/2021; PHRSR Veľké Dravce 2023 – 2030;

Graf č.7 Národnostné zloženie obyvateľstva obce Veľké Dravce – 2011/2021



Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.5

Štruktúru obyvateľov Veľkých Draviec podľa národnosti znázorňuje tabuľka č. 5, pričom sme vychádzali z výsledkov Štatistického úradu SR - SODB 2011 a 2021. Najviac obyvateľov je maďarskej národnosti. Pre porovnanie uvádzame aj výsledky zo SODB 2011, kedy sa k rómskej národnosti hlásilo 66 obyvateľov, v roku 2021 až 104 obyvateľov obce. Podiel príslušníkov rómskej komunity v obci je v skutočnosti vyšší, z toho dôvodu je potrebné poznamenať, že tieto údaje sú orientačné, nakoľko nie všetci príslušníci rómskej komunity sú prihlásení na trvalý pobyt v obci a k rómskej národnosti. Oproti roku 2011 stúpol počet obyvateľov slovenskej národnosti stúpol o 12.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Veľké Dravce – podľa k SODB 2021

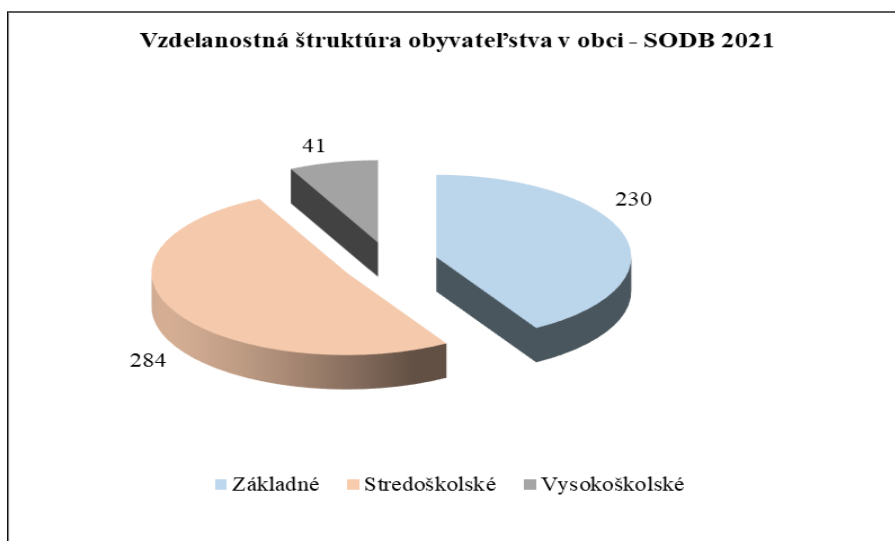
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Vo všeobecnosti vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do pracovného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnanie. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvateľa ovplyvňujú ekonomickú dynamiku obce a tým aj jej rozvoj obce a regiónu.

Tabuľka č.6 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva Veľké Dravce k SODB 2021

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva Veľké Dravce k SODB 2021			
základné	stredoškolské	vysokoškolské	ekonomicky aktívni
230	284	41	313

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0326512010>

Graf č.8 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci - SODB 2021



Zdroj: Štatistický úrad SR - SODB 2021; Vlastné spracovanie

Podľa údajov zo SODB v roku 2021 v obci prevláda obyvateľstvo, ktoré má ukončené stredoškolské vzdelanie (počtom 284), nasleduje počet obyvateľstva s ukončeným základným vzdelaním (230). Vysokoškolské vzdelanie absolvovalo do času k SODB 2021 celkom 41 obyvateľov obce z počtu zapojených do SODB 2021.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva je jednou zo slabín obce. Táto vzdelanostná štruktúra nie je vyhovujúca pre momentálne potreby trhu práce, najmä po jej silnej orientácii na vedomostnú spoločnosť a využívanie informačno-komunikačných technológií. Aj keď sa situácia môže zmeniť u detí, problémom zostáva dospelé obyvateľstvo, ktoré by potrebovalo zvýšenie vzdelanostnej úrovne k tomu, aby sa mohla znížiť nezamestnanosť. Chýba systém a motivácia celoživotného vzdelávania.

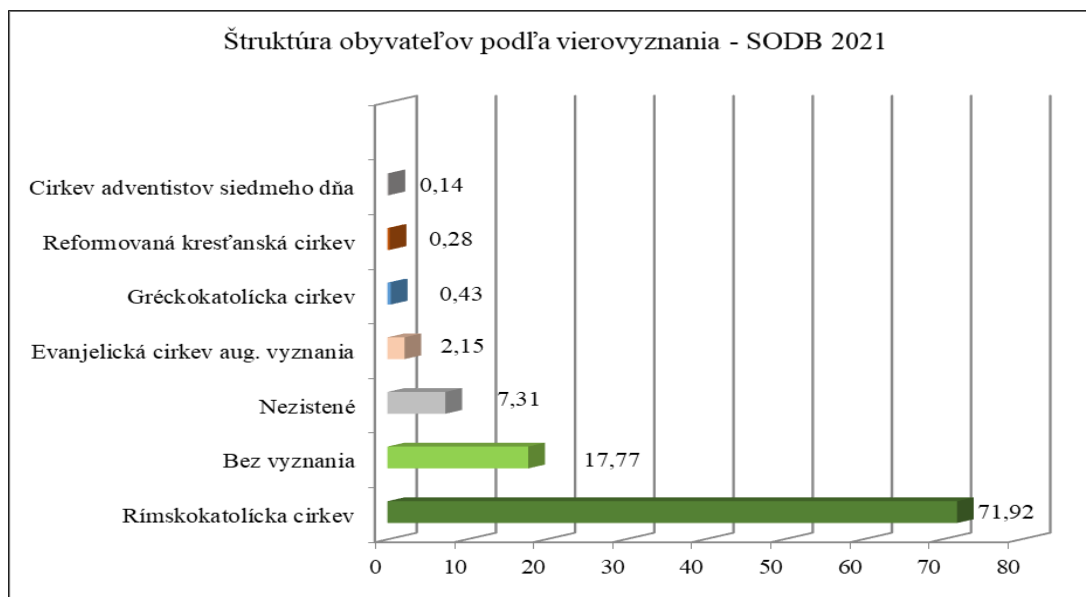
Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Tabuľka č.7 Obyvateľstvo podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	502	71,92
Bez vyznania	124	17,77
Nezistené	51	07,31
Evanjelická cirkev aug. vyznania	15	02,15
Gréckokatolícka cirkev	3	00,43
Reformovaná kresťanská cirkev	2	00,28
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	00,14
Spolu	698	100

Zdroj: Štatistický úrad SR - SODB 2021;

Graf č.9 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania – SODB 2021 (%)



Zdroj: Štatistický úrad SR - SODB 2021/ Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.7

Pri zisťovaní náboženskej štruktúry obyvateľstva v obci Veľké Dravce sme vychádzali z výsledkov SODB 2021 k 1.1.2021. Do sčítania sa zapojilo 698 obyvateľov obce. Prevažná väčšina obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi, takmer 71,92 %, za ňou nasleduje pomerne s vysokým percentuálnym zastúpením - 17,77 % skupina obyvateľov, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu. U 7,31 % obyvateľov sa vierovyznanie nepodarilo zistiť. K evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa hlási v obci 2,15 % obyvateľstva. Medzi ďalšie zastúpené vierovyznania podľa SODB 2021, ku ktorým sa obyvatelia hlásia sú: Gréckokatolícka cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev, Cirkev adventistov siedmeho dňa.

Ekonomická štruktúra obyvateľstva obce Veľké Dravce

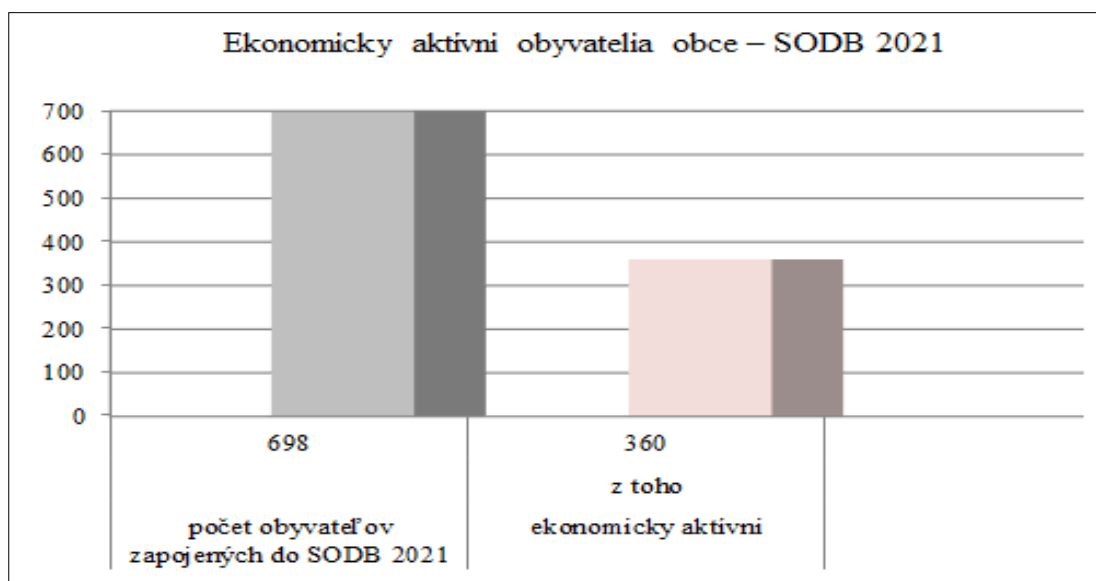
Jedným z dôležitých ukazovateľov výkonnosti – rozvoja obce a regiónu je ekonomická aktivita obyvateľstva. Podľa SODB 2021 ŠÚ SR z počtu sčítaných osôb v obci (698) zisťujeme, že z uvedeného počtu je 313 ekonomicky aktívnych občanov.

Tabuľka č.8 Ekonomicky aktívni obyvatelia obce – SODB 2021

Ekonomicky aktívni obyvatelia obce – SODB 2021			
počet obyvateľov zapojených do SODB 2021		z toho ekonomicky aktívni	
N	%	N	%
698	100	313	44,85

Zdroj: Štatistický úrad SR – SODB 2021

Graf č.10 Ekonomicky aktívni obyvatelia obce – SODB 2021



Zdroj: Štatistický úrad SR – SODB 2021; Vlastné spracovanie podľa tabuľky č.8

Nezamestnanosť v obci

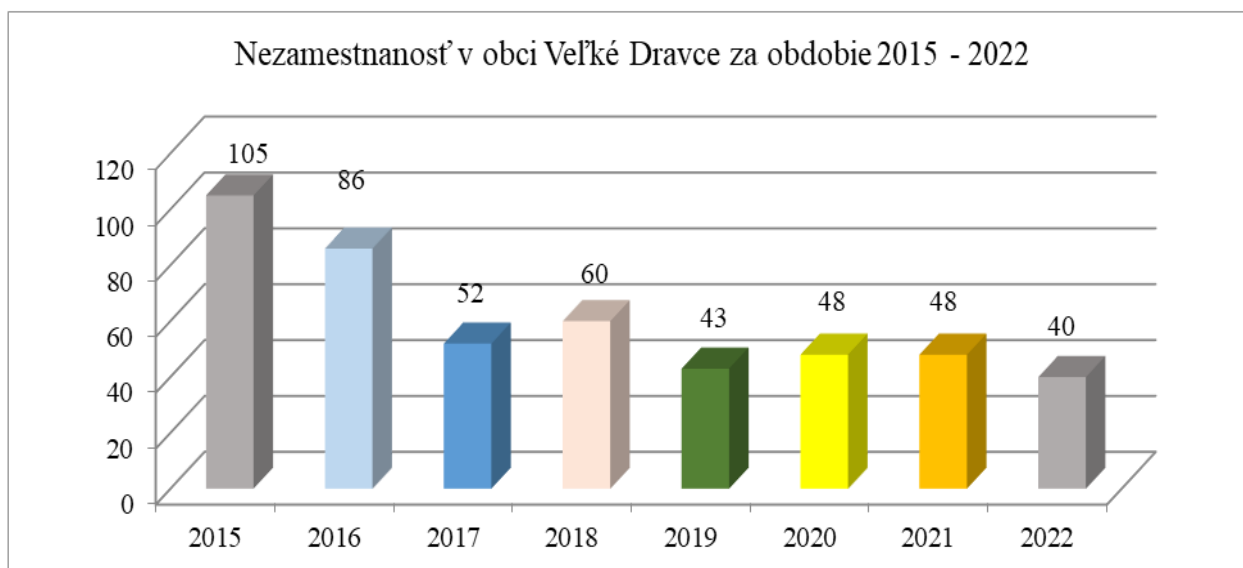
Pre južnú časť Stredného Slovenska je charakteristická dlhodobo vysoká miera nezamestnanosti. Ani obec Veľké Dravce nie je výnimkou. Nepriaznivý vývoj nezamestnanosti v okrese je dôsledkom nedostatočného počtu pracovných príležitostí. Výraznou mierou na nezamestnanosť vplýva aj neschopnosť niektorých skupín obyvateľstva zapojiť sa do pracovného procesu a to vzhľadom na nedostačujúce vzdelanie, kvalifikáciu a nízku flexibilitu pracovnej sily. Situácia nezamestnanosti je závažná aj v obci Veľké Dravce z dôvodu, že prevažná časť nezamestnaných je dlhodobo nezamestnaná. U dlhodobo nezamestnaných je predpoklad začlenenia sa do pracovného procesu veľmi nízky. Pri dlhodobej nezamestnanosti nastávajú problémy týkajúce sa získavania, motivovania a obnovy pracovných návykov. Je potrebné naďalej individuálnou činnosťou týmto obyvateľom pomáhať pri začleňovaní sa do pracovného procesu, a tým prispievať k zlepšovaniu tejto nepriaznivej situácie.

Tabuľka č.9 Nezamestnanosť v obci v období 2015 - 2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	58	49	24	29	15	14	22	13
Ženy	47	37	28	31	28	34	26	27
Spolu	105	86	52	60	43	48	48	40

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>; PHRSR Veľké Dravce 2023 – 2030;

Graf č.11 Nezamestnanosť v obci v období 2015 – 2022



Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>; Vlastné spracovanie podľa Tabuľky č.9

V tabuľke č.9 môžeme sledovať vývoj nezamestnanosti z hľadiska ekonomicky aktívnej ženskej a mužskej populácie v obci. Všeobecne možno povedať, že v rokoch 2017 – 2022 väčšinou sú nezamestnané ženy, ktoré majú často problém zamestnať sa po materskej dovolenke, resp. v preddôchodkovom veku. V grafe č.10 môžeme sledovať celkový vývoj nezamestnanosti v obci za obdobie 2015 – 2022.

Ekonomický rozvoj a ekonomická aktivita obyvateľstva

Jedným z dôležitých ukazovateľov výkonnosti – rozvoja obce a regiónu je ekonomická aktivita obyvateľstva, ktorá je úzko prepojená aj so sociálnou sférou a vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva. Obec Veľké Dravce neposkytuje dostatočné množstvo pracovných príležitostí, obyvatelia si hľadajú prácu najčastejšie v okresnom meste Lučenec a blízkom meste Fiľakovo. V susedných obciach majú možnosť sa zamestnať predovšetkým v poľnohospodárstve.

Na ekonomickom rozvoji obcí sa podieľajú a zúčastňujú viaceré subjekty. Sú to predovšetkým podnikatelia v súkromnom sektore, ktorí priamo vplyvajú na ekonomický a sociálny rozvoj cez produkciu tovarov, služieb, ponuku práce a mzdovú politiku. Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty v obci, resp. alokované subjekty, ktorých zameranie má na ekonomický rozvoj obce pozitívny vplyv. I napriek tomu, že ponúkajú málo pracovných príležitostí a s tým súvisiace príjmy, ich prínos pre obec spočíva vo zvyšovaní príjmu za miestne dane a poplatky, ako aj v sponzorskej aktivite. Sú podpornou silou ekonomického rozvoja obce. Ich existencia na území katastra značne vplyva na finančné možnosti samosprávy, najmä z pohľadu miestnych daní a poplatkov. V obci je v súčasnosti rôznorodá ekonomická aktivita.

Podnikateľské subjekty, firmy a spoločnosti

Ekonomický rozvoj obce v mnohom ovplyvňujú podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Priamo v obci sa podnikanie sústreďuje predovšetkým do činnosti fyzických osôb (SZČO) zameraných na podnikanie v oblasti obchodu a služieb. Na území obce pôsobia známe firmy / spoločnosti, ktoré ponúkajú pracovné uplatnenie nielen pre domácich obyvateľov ale mnoho pracovných príležitostí aj pre okolité regióny: AGRO CS Slovakia, a.s., EURO BASALT a.s., ALKAT s.r.o.

Podnikateľ 1	
Názov	AGRO CS Slovakia, a.s.
IČO	360 42161
IČ DPH	SK2020081690
Právna forma	Akciová spoločnosť

Podnikateľ 1	
Názov	EURO BASALT a.s.
IČO	36 058 637
Právna forma	Akciová spoločnosť

SZČO 1	
Názov	ALKAT s.r.o.
IČO	36720810
IČ DPH	SK2022304251
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným

AGRO CS Slovakia, a.s.

Kontakty:

Námestie republiky 5, 984 01 Lučenec, Slovenska republika

Tel.: +421 47 / 4373277 / Fax: +421 47 / 4373278

<http://www.agrocs.sk> / E-mail: odbyt@agrocs.sk

História spoločnosti

Spoločnosť AGRO CS Slovakia, a.s. vznikla v máji 2000, keď sa český výrobca AGRO CS rozhodol využiť výsledky štvorročnej práce spoločnosti AGROFLORA a zistil, že ich produkty obsiahli takmer 50 % podiel na slovenskom trhu.

Samotná výroba bola spustená už v januári 2001 a už v prvom roku zaznamenala spoločnosť úspechy a rast, či už v hospodárskom výsledku, ale postupne sa zväčšil aj samotný areál spoločnosti na 6 ha. V tomto čase pracovalo v spoločnosti AGRO CS Slovakia už 28 zamestnancov.

V roku 2002 bola zahájená výroba kôry, postupne sa k nej pridávala výroba hnojív a v roku 2008 pribudla aj výroba štiepky. Prvotné investície do technológie na začiatku fungovania spoločnosti, ale aj v ďalších rokoch zabezpečili stabilný rozvoj a dobrý hospodársky výsledok. Pozitívny rozvoj potvrdzujú aj údaje z roku 2009, kedy ročná produkcia nášho najrozšírenejšieho produktu substrátu AGRO dosiahla už 100 000 m³. V roku 2010 rozloha areálu spoločnosti tvorila viac ako 20 ha, postupne sa rozloha areálu spoločnosti rozrastá a v súčasnosti zamestnáva okolo 88 ľudí, z ktorých sú viacerí priamo z obce, resp. regiónu.



Súčasnosť spoločnosti:

AGRO CS Slovakia, a.s. je najväčším producentom pestovateľských substrátov na Slovensku. Okrem substrátov sú v sortimente našich produktov kryštallické, kvapalné, organické, organicko-minerálne a dlhodobopôsobiace hnojivá. Ďalšími obľúbenými produktmi, ktoré ponúkame sú dekoračné materiály, trávnikový program a prípravky na ochranu rastlín.

Spoločnosť pôsobí nielen na Slovensku ale vo viacerých krajinách.

Produktové rady výrobkov

Aktuálne sú jednotlivé produkty pre Hobby zákazníkov zaradené do nasledovných produktových radov: AGRO, FLORIA, NATURA, KRISTALON, PRIMAFLOA. Okrem Hobby zákazníkov však spoločnosť AGRO CS Slovakia zastrešuje aj zákazníkov z **PROFI** oblasti. Zástupcovia pre PROFÍ oblasť ponúkajú profesionálny a odborný servis pre pestovateľov zeleniny, pestovateľov kvetinárskych podnikov, okrasných a lesných škôlok. Druhou skupinou PROFÍ sú realizátori záhrad, parkov, futbalových a golfových ihrísk a najnovšie aj realizátori vegetačných striech (Zelené strechy). Okrem AGRO PROFÍ radu ponúkame aj jeden výnimočný rad pod názvom **GARDENBOOM**, ktorý je venovaný trávnikom a starostlivosti o trávniky.



Eurobasalt a.s.



Eurobasalt a.s. prevádzkuje kameňolomy na hranici obcí Velké Dravce a Husiná v Lučeneckej kotline.

Ťažbu vykonáva na ploche viac ako 50 ha. Bazalt alebo čadič je veľmi homogénna tmavosivá, oceľovo modrá niekedy čierna hornina sopečného pôvodu. Tento typ kameňa vznikla počas vulkanickej činnosti z horúcej sopečnej lávy, dôsledku ochladenia vznikli v ňom trhliny. Kameň sa ťaží pomocou výbušnín, po pred-drvení prevážajú do spracovateľského závodu na nákladných vozidlách.



ALKAT s.r.o.

Spoločnosť ALKAT s.r.o. bola založená 04.01.2007. Majiteľmi spoločnosti sú: Alexander Očovai, Katarína Očovaiová. Štatútom spoločnosti je Alexander Očovai.

Predmet činnosti spoločnosti:

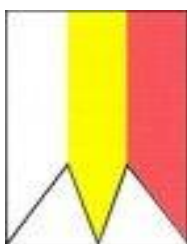
- výroba dosiek a drevených panelov;
- výroba drevených kontajnerov: doprava - nákladná cestná doprava vozidlami do celkovej hmotnosti 3,5 t vrátane prípojného vozidla;
- a iné.

Sociálna infraštruktúra, inštitúcie, občianska vybavenosť a služby

Organizácie / Manažment a správa obce

Organizácia	
Názov	Obec Veľké Dravce
IČO	00316512
Miesto podnikania	Veľké Dravce 240, 985 42 Veľké Dravce

Symbyoly obce Veľké Dravce



Erb obce - v červenom poli štítu na zlatom /žltom/ pruhu tri zlaté /žlté/ obilné klasy, vpravo od nich strieborné /biele/ čerieslo a vľavo lemeš.



Zástava obce - pozostáva z trikolóry (biela, žltá, červená) s trojcípim členením na spodnej časti.

Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov. Obec vykonáva samosprávu v zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení. Obecné zastupiteľstvo zriadilo komisie: komisiu na ochranu verejného záujmu a komisiu verejného poriadku.

Zloženie samosprávy / obecného zastupiteľstva

Meno a priezvisko	Funkcia v pracovnom zaradení
Mgr. Viera Rubintová	Starostka obce
Mikuláš Pregi	Zástupca starostky obce
Bc. Dominika Bystrianská	Poslanec
Jozef Červienka	Poslanec
Norbert Gál	Poslanec
János Kapsa	Poslanec
Pavel Kapša ml.	Poslanec
Jozef Šalamon ml.	Poslanec

Personálne kapacity obecného úradu (zamestnanci):

- celkový počet zamestnancov obce na pracovnú zmluvu (vrátane školských zariadení) je 23 (údaj za rok 2023), v školstve je zamestnaných 15 osôb;
- celkový počet zamestnancov OcÚ v administratíve – 2, na pozíciách: ekonómka/účtovníčka a samostatná odborná referentka;
- celkový počet zamestnancov obce na pracovnú zmluvu v rámci národných projektov EÚ – 5, z toho 3 v komunitnom centre a 2 TSP.

Verejné služby v kompetencii obce Veľké Dravce sú poskytované na zmluvnom základe: SSE a.s. Žilina dodáva elektrickú energiu, zber tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje Mepos

Lučenec. Množstvo služieb zabezpečuje obec svojpomocne. Nevyhnutné služby spojené so zimnou údržbou a údržbou verejnej zelene obec zabezpečuje väčšinou vo vlastnej réžii.

Inštitúcie / vzdelávanie - školstvo

V zriaďovateľskej pôsobnosti obce Veľké Dravce sú: materská škola, základná škola s VJM a školský klub detí.

Materská škola

História materskej školy (MŠ) sa začala v roku 1946 v budove, ktorá v súčasnosti je už schátralom stave a je majetkom cirkvi. Neskôr sa materská škola presťahovala do bytovky patriacej obci, ktorú obec v predchádzajúcom období využívala ako nájomné byty pre učiteľov.



V súčasnosti bola dokončená rekonštrukcia MŠ s využitím dotácií z „Programu obnovy. MŠ je jednotriedna (heterogénna skupina detí) poskytuje celodenné, ale aj poldenné predprimárne vzdelávanie deťom vo veku spravidla od 3 do 6 rokov veku. Zoskupenie detí rozličného veku utvára pre výchovu a vzdelávanie priaznivé podmienky, kladne pôsobí na osobnostný rozvoj detí. Materskú

školu navštevujú deti z obce. Prevádzka MŠ je od 07:00 – 16:30 hod., počet zaradených detí do triedy je v súlade s platnou legislatívou. MŠ podnecuje v deťoch túžbu poznávať okolitý svet a rozvíjať ich hlboký a trvalý vzťah k prírode. Každodenný pobyt na čerstvom vzduchu, v prírode podporuje zdravý psychický a fyzický vývin detí. Súčasná situácia najmä z dôvodu klesajúceho počtu detí predprimárneho veku v obci ako aj ich dochádzky do MŠ vyžaduje intervenciu zo strany obce pre udržateľnú prevádzku MŠ.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) vo Veľkých Dravciach je



najmenšou plnoorganizovanou školou v okrese Lučenec. Pozostáva celkovo z 9 tried, vrátane jednej triedy slovenskej, v ktorej sú zoskupení žiaci 1. - 4. ročníkov. Zabezpečuje primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie pre žiakov predovšetkým

z Veľkých Draviec, ale kapacita školy umožňuje prijímať žiakov aj z okolitých obcí: Husiná, Dolné Zahorany, Nové Hony, Dóra.

Budova je poschodová, má tri vchody s dobrým prístupom zo všetkých strán. V posledných rokoch došlo k plnej rekonštrukcii budovy, interiéru aj exteriéru vrátane oplatenia. V jej priestranom areáli sa nachádzajú športové ihriská a trávnatý priestor. Z niekdajšej učiteľskej bytovky nachádzajúcej sa vedľa školy prestavbou sa vybudovala školská jedáleň, kde sa stravuje prevažná časť žiakov pod pedagogickým dozorom. Škola nemá telocvičňu, v zime sa vyučujú hodiny telesnej výchovy na priestrannej chodbe a v malej telocvični, ktorá sa zriadila v jednej triede. Materiálno technické vybavenie školy vrátane didaktickej techniky je na štandardnej úrovni. Bližšie informácie na: <http://zsmvelkedravce.edupage.org>

Školský klub detí je súčasťou školy, ktorá zabezpečuje pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole, činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia zameranú na ich prípravu na vyučovanie a na oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. Školský klub detí sa člení na oddelenia spravidla podľa veku detí, pričom počet detí v oddelení určí riaditeľ školy, ktorej je školský klub detí súčasťou (§ 113, 114 zákona 245/2008 o výchove a vzdelávaní). Školský klub detí je zriadený pri základnej škole a navštevujú ho žiaci primárneho vzdelávania ZŠ. Výchova a vzdelávanie mimo vyučovania v ŠKD sa realizuje v šiestich tematických oblastiach výchovy: vzdelávacia oblasť; spoločensko-vedná oblasť; pracovno-technická oblasť; prírodovedno-environmentálna oblasť; esteticko-výchovná oblasť (výtvarná, hudobná, literárno-dramatická) a telovýchovná, zdravotná a športová (turistická) oblasť.

Súkromná základná umelecká škola Gemerský Jablonec má vytvorené **elokované pracovisko v ZŠ s VJM v obci**. Svoju činnosť zahájila v školskom roku 2017/18. Poskytuje umelecké vzdelávanie v nasledovných odboroch: výtvarný odbor; tanečný odbor a hudobný odbor. Záujmovú činnosť zabezpečujú zamestnanci umeleckej školy: Kataríny Imre, Gejza Horváth Dis.art a Zsolt Balogh, Dis. art., ale aj pedagógovia ZŠ.

Občianska vybavenosť

Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, bývania, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia. Obec nemá rozvinutú infraštruktúru. Chýba kanalizácia, aj verejný vodovod. Obyvatelia v súčasnosti už využívajú verejný vodovod, v ojedinelých prípadoch svoje studne, ktorý je druhotný zdroj pitnej vody. Obec Veľké Dravce má vybudované inžinierske siete a to elektrina a plyn, väčšina obyvateľov využíva kúrenie na tuhé palivo, resp. kombinované. V obci sa sústreďuje pozornosť na pravidelnú údržbu zrekonštruovanej autobusovej zastávky, budovy tiež zrekonštruovaného Domu smútku ako aj cintorína, revitalizáciu a údržbu verejných priestranstiev, detského ihriska a multifunkčného areálu. Bola by žiaduca výstavba verejných hygienických zariadení a postupná rekonštrukcia komunitného centra vrátane modernizácie technického vybavenia.

Bývanie

V obci Veľké Dravce je časť domového fondu neobývaná. Z celkového počtu domov je neobývaných cca 12 domov. Záujem o výstavbu nových domov je, situáciu komplikujú nevypriadané pozemky a rozdrobené vlastníctvo. Podľa kolaudačných rozhodnutí nachádzajúcich sa na OcÚ Veľké Dravce je zrejmé, že najintenzívnejší rozmach domovej výstavby bol zaznamenaný v časovom rozhraní od roku 1972 do 1995, a nová bytovka bola postavená v roku 2003. V dnešnej dobe (k 30.11.2023) sa v obci nachádza 194 rodinných domov, z toho 10 neobývaných, a 2 bytové jednotky spolu s 12 bytmi. V katastri obce je evidovaná 1 hlavná ulica. V strede obce sa nachádza pravidelne udržiavaný obecný park s krásnou kamennou fontánou. Vztyčným bodom obce je rímsko - katolícky kostol Sv Gallusa; pod ňou obecná studňa. Súčasťou katastrálneho územia obce Veľké Dravce je aj Ružová osada. V časti Ružová osada sa nachádza 5 obývaných rodinných domov.

Tabuľka č.10 Domový a bytový fond obce Veľké Dravce

Domy / byty	Trvalo obývané	Neobývané	Spolu
Počet domov	184	10	194
Počet bytov	12	0	12

Zdroj: Evidencia obec Veľké Dravce

Zdravotníctvo

Na zdravotnú starostlivosť sú občania zaradení prevažne v najbližšom meste - Filákov a Lučenec, kde využívajú ambulancie tak pre dospelých ako aj deti. Akútne prípady mimo ordinálnych hodín, ako aj hospitalizácia sa uskutočňuje v Nemocnici s poliklinikou v Lučenci.

Pomoc a základné služby v oblasti zdravotníctva predovšetkým pre skupinu obyvateľstva MRK zabezpečovala aj asistentka zdravia v rámci projektu „Zdravé regióny“. Cieľom projektu bolo zlepšiť situáciu obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia. Hlavnou aktivitou projektu bola realizácia a rozvoj zdravotnej mediácie v MRK. V súčasnosti v obci projekt sa nezrealizuje.

Kultúrny dom



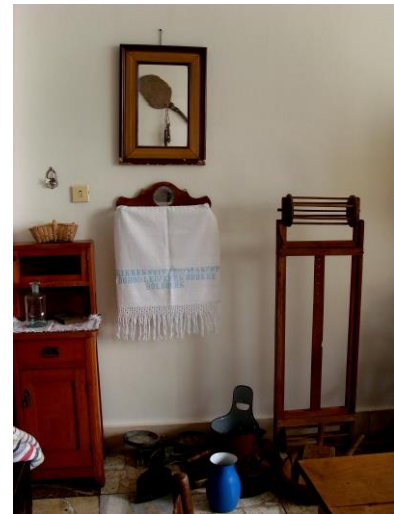
Je ako multifunkčná budova, v jeho priestoroch sa nachádza aj Obecný úrad, priestory KC a TSP, Pošta a regionálna miestnosť. V sále kultúrneho domu sa realizujú: kultúrne slávnosti; vystúpenia amatérskych umelcov; slávnostné podujatia pri príležitosti štátnych

sviatkov, ako aj významných kultúrno – historických výročí; kultúrno-spoločenské aktivity; komunitné aktivity; iné aktivity – na požiadanie domácich a cudzích subjektov.

Regionálna miestnosť

V roku 2015 sme v priestoroch kultúrneho domu zriadili regionálnu miestnosť, kde sa nachádzajú starožitné predmety zozbierané v našej obci. Cieľom zriadenia tejto miestnosti bolo zachovať a sprostredkovať ďalším generáciám spôsob života našich predkov, nádherné doplnky domácností, ktoré ani vekom nestratili na hodnote. Vyjadrujeme poďakovanie všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k vytvoreniu tejto krásnej miestnosti.

(Zoznam prispievateľov je zverejnený priamo v regionálnej miestnosti).



Regionálna miestnosť Velké Dravce



Dom smútku slúži pre vypevádzanie zosnulých, nachádza sa na pozemku miestneho cintorína. V roku 2019 po celkovej rekonštrukcii bol Dom smútku skolaudovaný a odovzdaný do užívania.



Dobrovoľný hasičský zbor (DHOZ) obce Veľké Dravce je súčasťou celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov hasičských jednotiek na území Slovenskej republiky v zmysle §3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z.z. o hasičských jednotkách v znení neskorších predpisov. DHOZ – v zmysle platnej legislatívy MV SR je zaradený do obnovila svoju činnosť od októbra roku 2018. v súčasnosti eviduje 27 členov, ktorí sú nápomocní pre obec nielen pri požiaroch ale aj v rôznych krízových situáciách.

Šport - turistika

Futbal v obci Veľké Dravce má dlhú tradíciu, čomu nasvedčuje aj fakt, že futbalové ihrisko v obci bolo vybudované v roku 1933. Počas jeho histórie sa na ňom odohrali aj ligové zápasy vzhľadom na to, že spĺňalo prísne kritériá ligového futbalu. Futbalové ihrisko tieto kritériá spĺňalo vďaka svojej rozlohe a rovinnosti povrchu, kvôli tomu ho mnohokrát využívali aj ligové futbalové kluby ako napr. Lučenec, Rimavská Sobota, Fiľakovo, Radzovce.

Na spomínanom ihrisku nielen, že sa hrávali ligové zápasy a tréningy, ale dokonca odchovalo Dravčanských futbalistov, ktorí neskôr pôsobili vo vyšších ligových kluboch ako: Babka Štefan – VSS Košice, Čányi Tibor, Fukács Ján - LAFC Lučenec, Horváth Alexander - FTC Fiľakovo. Dravčanské futbalové družstvo sa môže tiež popíšiť futbalovým hráčom Fukáčsom Jánom, ktorý bol vo futbalovom zväze vedený ako najstarší aktívne hrajúci registrovaný hráč na Slovensku.

V súčasnosti areál futbalového ihriska nevyhovuje požiadavkám medzinárodnej futbalovej organizácie FIFA. Ihrisko nie je pravidelne udržiavané taktiež nemá vybudované sociálne zariadenie, prezliekarne a ani nie je dostatočne oplotené. Vzhľadom na tieto nedostatky sa Dravčanské futbalové družstvo nemá možnosti prípravy na súťaže, hráči sa nemôžu ďalej rozvíjať a sú nútení hrať v okolitých kluboch.

Multifunkčné ihrisko je novým objektom v obci, ktoré bolo vybudované v rámci projektu.



Cieľom projektu bolo vybudovať viacúčelové ihrisko, vďaka ktorému sa vytvorili vhodné podmienky pre aktívne trávenie voľného času, ale aj na športové podujatia a turnaje organizované obcou pre miestnu komunitu. Novovybudované ihrisko poskytuje športový priestor na basketbal, volejbal, tenis, mini hádzanú, nohejbal,

malý futbal. Aktivity realizované a organizované na multifunkčnom ihrisku podporujú prevenciu proti kriminalite v obci, keďže v súčasnosti miestne deti a mládež nemajú postačujúci priestor

na zmysluplné trávenie voľného času. Prínos projektu spočíva aj vo zvýšení vnímania významu zdravého životného štýlu pre obyvateľov obce.

Detské ihrisko



Detské ihrisko bolo vďaka „Programu rozvoja vidieka SR v roku 2022 - 2023 zmodernizované a dobudované.



Poskytuje priestor pre mladé rodiny s deťmi, avšak aj na skupinové aktivity KC v rámci záujmových činností a voľnočasových aktivít detí mladšieho školského veku. V roku 2023 sa v blízkosti ihriska vybuďovala komunitná záhradka za podpory obce a miestnych podnikateľov, kde komunitné centrum organizuje rôzne relaxačné ale aj preventívne aktivity na rozvoj pracovných zručností.

Kultúrno – oddychová zóna obce a obecný park



Kultúrno oddychová zóna sa nachádza v blízkosti budovy kultúrneho domu. Konajú sa tu rôzne akcie, podujatia pre komunitu. Svojou polohou je výnimočným priestorom na oddych, stretávanie sa rodín, a upevňovania generačných vzťahov. Okrem podujatí väčšieho formátu sa tu realizujú aj skupinové a komunitné aktivity pre deti, mládež a dospelých, ktoré usporadúva komunitné centrum.

Obecný park nájdeme v strede obce, ktorého dominantou je krásna fontána vystavená z bieleho kameňa. Okolo fontány sú osadené drevené lavičky, ktoré slúžia na oddych a relax. Pri vstupe do parku sa nachádza Informačná tabuľa s mapou - Turistický Novohrad a Podpoľanie.

Turistika

Náučný turistický chodník na Veľký Bučeň patrí medzi hlavné zaujímavosti obce, ktorý ponúka turistom pekný zážitok. Na jeho trase je nainštalovaných päť informačných tabúl. Týkajú sa napríklad histórie obce či rastlín a živočíchov v okolí. Nie je to príliš náročná trasa, dá sa zvládnuť približne za dve a pol hodiny. Z toho dôvodu aj komunitné centrum realizuje turistické vychádzky pre komunitu – mládež a dospelých.



Najčastejšie, resp. tradičné kultúrne podujatia v obci

V obci sa pravidelne organizujú nasledovné tradičné kultúrne podujatia: Deň obce, Deň dôchodcov, Karneval, Deň Zeme, Deň detí, Halloween, Mikuláš, a pod. Okrem tradičných podujatí sa uskutočňujú rôzne nepravidelné skupinové, komunitné aktivity, ktoré organizuje KC.

Iné

Strelnica je situovaná juhovýchodne od kraja obce Veľké Dravce v lokalite Hôrka, 600 m od najbližších obytných budov. Jedná sa o stálu, verejnú, vonkajšiu a otvorenú strelnicu triedy I. a skupiny A (trieda I.: strelnica verejná - športová, skup. A: strelnica pre guľové, plynové a mechanické zbrane). Strelnica bola pôvodne vybudovaná svojpomocne, v jej priestore sa nenachádzajú žiadne inžinierske siete. Celá plocha strelnice je porastená trávnaťým porastom a je oplotená. Objekty v okolí strelnice nie sú priamo ohrozené jej prevádzkou a ani hlukom od jednotlivých výstrelov.

Vodná nádrž - rybník je vybudovaná na potoku Šťavica. Služi aj na závlahy poľných plodín.



Toho času je vodná nádrž využívaná ako rybník s vodnou plochou cca 24 ha, s objemom vody 377 tisíc kubických metrov. V letných mesiacoch je vodná plocha využívaná aj na rekreačné účely a rybolov.

Iné služby - Obchody a pohostinstvá



POTRAVINY La Ga Ma

Objekt sa nachádza v strede obce. Zabezpečuje okrem potravinových výrobkov aj rozličný tovar



KOČMA POTRAVINY ILLÉŠ s.r.o

V jednej budove tiež v strede obce s dobrou prístupnosťou aj na parkovanie sa prevádzkuje pohostinstvo aj maloobchod so širokým výberom potravinového a rozličného tovaru.

Historické / kultúrne pamiatky



Barokový kostol Sv. Gallusa (sv. Gála)

opáta z 18.storočia je kultúrnou pamiatkou obce. Pôvodne baroková stavba zo začiatku 18. storočia, prestavaná a rozšírená v roku 1909 a opravovaná v roku 1958. Staršia časť kostola a veža je postavená z kameňa, predĺžená loď z tehál. Halový priestor so segmentovým uzáverom presbytéria, priestor zaklenutý pruskými klenbami s medziklenbovými pásmi a lunetami. Secesná

fasáda z roku 1909 bola opravená v roku 1958 spolu so vstavanou vežou. V interiéri kostola sa nachádza hlavný oltár pôvodom baroko z druhej polovice 18. storočia spolu s drevenou stĺpovou architektúrou a v strede s olejomaľbou z konca 19. storočia, taktiež aj volútový nadstavec s neskorobarokovou maľbou Immaculaty. Drevená kazateľnica je z druhej polovice 19. storočia, na baldachýne sa nachádza plastika sv. Juraja. V súčasnosti prebieha rozsiahla rekonštrukcia kostola.

Rímskokatolícky kostol Sv. Gallusa / kazateľňa a oltár



Kaplnka Sv. Eliáša



Kaplnka bola postavená v období 2. svetovej vojny.



O rekonštrukciu a úpravu kaplnky sa stará obec. V roku 2015 sa konala posledná rekonštrukcia kaplnky.

Socha sv. Vendelína



V roku 2022 bol vybudovaný nový pomník v priestoroch skalky v blízkosti kostola, kde bola premiestnená socha sv. Vendelína.



Kaštieľ, ktorý sa nachádza v obci patrí medzi naše kultúrne dedičstvo našich predkov. Je



starobyľý a patrí medzi je kultúrne pamiatky zapísane v štátnom zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok. Kaštieľ bol postavený v roku 1821 a jeho prvým majiteľom bol Horkovics Jozef a kaštieľ bol známy pod menom Horkovicsova kúria. Kaštieľ je prízemná stavba s portykom na strane dvora, s tympanónom s erbom. Hospodárska časť s arkádami. Postavená je v

klasicistickom štýle. Budova je momentálne neobývaná v schátralom stave.

Technická infraštruktúra obce Veľké Dravce

Tabuľka č.11 Vybavenosť obce technickou infraštruktúrou

Infraštruktúra - jednotky	Údaj
Pošta	1
PSC	985 42
Cesty I. triedy – km	-
Cesty II. triedy – km	-
Cesty III. triedy – km	3,5
Rýchlostné cesty – km	-
Iné cesty – km	Poľné cesty 5 km
Cesty v majetku obce celkom – km	3,5
Železničná sieť – km	-
Plyn – m	7000
Kanalizácia – m	-
ČOV – typ, či slúži iba pre obec	-
Vodovod – m	-
Vodný zdroj	Verejný vodovod, studne
Zber TKO	
- Klasický	2x mesačne
- Separovaný	1x za 2 mesiace
Domové ČOV – ks	2
Spôsob vykurovania	Plyn, pevné palivo, elektrina
Vedenie el. energie	
- Vzdušné	Áno
- Káblové	-
Železničná stanica	-
Autobusová zastávka – počet	2
Telefónny rozvod – typ	Vzdušné, aj v zemi
Internet – typ	Lokal net, Magio, Slovak telekom
Rozhlas	káblový
Káblová TV	-
Signál Orange – kvalita	Dobrá
Signál T-Mobile – kvalita	Dobrá
Signál O2 – kvalita	Dobrá

Zdroj: obec / podľa PHRSR obce Veľké Dravce 2023 – 2030;

Doprava a cesty

Širšie vzťahy obce Veľké Dravce sú podmienené dopravnými väzbami na sídelnú štruktúru Banskobystrického kraja. Základným druhom dopravy je cestná. Obcou prechádza cesta III. triedy a miestne cesty. Obec je od okresného mesta Lučenec vzdialená 16 km, pričom vzdialenosť od hlavnej cesty E 571 v smere Zvolen – Lučenec predstavuje 1,5 km (Bratislava – Nitra – Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice).

V obci sú dve autobusové zastávky. Dopravné spojenie s mestom Lučenec aj Rimavská Sobota je vyhovujúce. Denne je k dispozícii viac priamych autobusových spojov predovšetkým sme Veľké Dravce - Lučenec a späť.

V obci sa nachádzajú 4 chodníky o dĺžke 1484 m, (chodník na hlavnej ceste – 744 m, chodník smerom na Husinú - 230 m, chodník asfaltový - 325 a chodník na tzv. novej ulici o dĺžke 185 m, ktorý bol zrekonštruovaný v roku 2022).

Cez obec nevedie železničná trať. Najbližšia železničná zastávka je v susednej obci Prša (6,6 km). Najbližšie letisko je Sliač – 73 km a Košice – 143km .

Voda, kanalizácia a plyn

V obci bol dobudovaný verejný vodovod. Výstavba vodovodu trvala približne 1 rok. Stavba bola skolaudovaná 29.05.2023 a kolaudácia nadobudla právoplatnosť 03.07.2023.

V obci nie je dostupná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, či malé domové čistiarne. V obci je veľa žump a septikov, ktoré sa pravidelne vyvážajú cisternou. Jednou z prioritných úloh obce bude vybudovanie kanalizácie a ČOV.

Obec je plynofikovaná. Občania vykurujú aj tuhým palivom, čo postupne zaťažuje životné prostredie, ale aj plynom a elektrinou.

Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas

Pre súčasný stav konfigurácia a počet distribučných trafostaníc vyhovuje. Sekundárna sieť je zrekonštruovaná, rozvody sú vedené trasou na betónových stĺpoch, v malých úsekoch (prípojky k domom) sú vybudované aj káblové rozvody. Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v priestoroch OcÚ. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné, sú vedené od obecného úradu po celej obci. Obecný rozhlas by potreboval rekonštrukciu, samospráva by uvítala bezdrôtový systém.

Zeleň a verejné priestranstvá

Zeleň je jednou z najhlavnejších potenciálov vidieka. Dodáva prostrediu atraktivitu a odlišuje ju od mesta. Ochrana životného prostredia, ale aj zveľaďovanie a skrášľovanie obce s ohľadom na šetrné využívanie verejných priestranstiev je jednou z priorit Veľkých Draviec. Verejná zeleň sa priebežne dopĺňa, čo patrí medzi priority obce vrátane starostlivosti o ňu. Územie obce sa nachádza mimo ohrozených oblastí Slovenska z hľadiska narušenia životného prostredia. V blízkosti obce sa nachádzajú menšie zdroje znečistenia, predovšetkým sa objavujú rôzne čierne skládky.

4 SÚČASNÝ STAV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ DRAVCE

SWOT analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v obci Veľké Dravce

SWOT analýza je jedným zo základných nástrojov strategického plánovania a rozvoja, používaná sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, pláne, ktorého výsledkom je realizácia konkrétneho cieľa.

Základom SWOT analýzy je jasne definovaný jej cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť. Ak je cieľ jasne definovaný, SWOT analýza sa môže použiť ako manažérska podpora k dosiahnutiu tohoto cieľa:

Silné stránky /Strengths/ – interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa (sú hnacou silou obce);

Slabé stránky /Weaknesses/ - interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa;

Príležitosti /Opportunities/ – externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa, a ktoré môže obec premeniť vo svoju prospech;

Ohrozenia/Threats/ - externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa;

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • záujem a podpora zabezpečenia a poskytovania sociálnych služieb zo strany obce • existencia sociálnych služieb a ich dobrá dostupnosť pre prijímateľov SS a komunitu • existujúce objekty pre vybudovanie zariadenia sociálnych služieb • existencia kresťanskej katolíckej cirkvi • poskytovanie sociálneho poradenstva a ďalších odborných činností a aktivít • akceptácia spoločenských a etických noriem v oblasti pracovného života • ochota cestovať za prácou • organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí • realizácia terénnej sociálnej práce • dobrá informovanosť a vedomie obyvateľstva o sociálnych službách, podmienkach poskytnutia, bezplatné poskytovanie sociálnej služby • kultúrny dom -kultúrne vyžitie obyvateľov • možnosť zabezpečenia stravy pre seniorov • profesionálna odborná činnosť KC • kvalita životného prostredia – parky, oddychové zóny, ihriská, a okolitá príroda, a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> • nezáujem časti občanov o obecné dianie a vývoj obce • odchod niektorej kvalifikovanej prac. sily • strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných • nutnosť cestovať za prácou mimo regiónu aj štátu • narušenie rodinných vzťahov v dôsledku nezamestnanosti a migrácie za prácou • nízka vzdelanostná úroveň rómskeho obyvateľstva v porovnaní s inými regiónmi - na úrovni neukončeného, resp. základného vzdelania • nedostatok príležitostí na voľno-časové aktivity pre deti a mládež • vysoká nezamestnanosť obyvateľov - produktívny a vyšší vek • zmysluplné trávenie voľného času – mladé rodiny s deťmi • nárast počtu seniorov a starnutie obyvateľstva

Príležitosti:	Ohrozenie:
<ul style="list-style-type: none"> • podpora vzdelávania a samozamestnanosti • podpora rozvoja podnikania a tradičných remesiel – vytváranie príležitostí pre tvorbu pracovných miest • aktivity samosprávy o prehĺbenie záujmu občanov na rozvoji obci • rozvoj tradície kultúrno-spoločenských akcií • posilňovanie sociálnych služieb • vzdelávanie v sociálnej oblasti • podpora rodiny k plneniu jej základných funkcií • možnosť čerpania finančných zdrojov z EÚ na podporu sociálnych služieb • rozvoj nových foriem sociálnych služieb – opatrovateľské služby • pokračovanie činnosti komunit. centra a TSP • motivácia detí a mládeži k vzdelávaniu • podpora aktivít riešiacich rómsku problematiku 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok pracov. príležitostí v regióne – nárast nezamestnanosti • riziko stagnácie dlhodobu nezamestnaných - nechť zapojiť sa do trhu práce • migrácia pracovnej sily - odchod mladých ľudí aj rodín za prácou • nevhodná politika – regionálna • hrozba vzniku záškoláctva v niektorých prípadoch / nárast počtu neospravedlnených vymeškaných hodín pri plnení povinnej škols. dochádzky • nárast alkoholizmu a užívania legálnych (nelegálnych) drog • neisté finančné zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb • zlyhávajúce osobnej zodpovednosti za vlastný život a absencia aktívneho prístupu k riešeniu vlastnej životnej situácie

Na základe spracovanej SWOT analýzy obce Velké Dravce môžeme konštatovať, že veľkou výhodou sú v súčasnosti dobre fungujúce sociálne služby – registrovaná sociálna služba KC a TSP vytvorené v rámci NP.

V obci chýba profesionálna opatrovateľská služba (do tohto času je zabezpečená prostredníctvom ÚPSVaR). Aktivity pre mladé rodiny s deťmi, deti a mládež, aktivity pre seniorov sa vo veľkej miere zabezpečujú formou skupinových, resp. komunitných aktivít pracovníkmi KC.

Región, v ktorom sa obec nachádza ponúka málo pracovných príležitostí, čo je najväčším ohrozením pre obyvateľov obce - nedostatok pracovných príležitostí a s tým súvisiaca strata pracovných návykov. V prípade dlhodobého pretrvávania týchto nedostatkov by mohli nastať tieto sociálno – ekonomické ohrozenia:

- riziko stagnácie dlhodobu nezamestnaných – nechť zapojiť sa do trhu práce;
- pri poklese životnej úrovne hrozí nárast drobnej kriminality;
- nárast sociálneho napätia destabilizujúceho situáciu a vzťahy v komunite;
- pokles alebo strata dôvery v orgány a inštitúcie komunity a ich schopnosti riešiť problémy v sociálnej oblasti.

5 SOCIÁLNE SLUŽBY - POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI VEĽKÉ DRAVCE

Do systému sociálnych služieb sú zapojené tri typy aktérov – účastníkov :

1. občan (prijímateľ/užívateľ sociálnej služby)
2. poskytovatelia sociálnych služieb (inštitúcie, subjekty)
3. riadiace orgány (orgány samosprávy a štátnej správy)

1) Občan – prijímateľ/užívateľ sociálnej služby

Užívateľom SS sa rozumie prijímateľ sociálnej služby podľa § 3 ods. 2 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách v znení neskorších predpisov:

- osoba, ktorá aktívne vyhľadáva odborníka s cieľom požiadať ho o profesionálnu pomoc;
- jedinec, ktorý sa ocitol v preňho neriešiteľnej situácii, po jej zhodnotení dospieva k názoru, že pre jej vyriešenie potrebuje odbornú pomoc;
- človek, ktorý sa nachádza v ťažšej životnej situácii, ktorú aj spoločnosť označuje za sociálne problémovú a chápe, že má v takejto situácii právo na ňou stanovenú mieru pomoci;
- človek, ktorý hľadá pomoc, a nie je vlastnými silami a prostriedkami schopný vyriešiť svoju kolíznu situáciu (Príručka pre zapojené subjekty do národných projektov, aktuálne Príručka 01 NP SpK Terénna sociálna práca a komunitné centrá – aktivita komunitné centrá / IMPLEA MPSVR SR).

2) Poskytovatelia sociálnej služby

Komunitné centrum Veľké Dravce – zriadené od 01.02.20215. Komunitné centrum je ako registrovaná sociálna služba na VÚC v Banskej Bystrici. Poskytovateľom KC je Obec Veľké Dravce - v zastúpení starostkou Mgr. Vierou Rubintovou. Poslaním komunitného centra je prispieť k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených na individuálnej, skupinovej ako aj na lokálnej úrovni prostredníctvom poskytovania odborných a iných činností a aktivít. KC poskytuje bezpečný priestor pre stretávanie sa a rozvoj celej komunity a môže mať mnoho foriem, ktoré sa odvíjajú od toho, čo je pre komunitu dôležité a aké sú jej konkrétne potreby. V KC sa poskytujú činnosti v zmysle § 24d zákona o sociálnych službách celej komunite a taktiež občanom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením, má obmedzené schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby. Okrem hlavného cieľa a poslania má každé komunitné centrum podľa aktuálnej potreby a miestnych problémov obyvateľov aj ďalšie špecifické ciele. Okrem

poskytovania profesionálneho sociálneho poradenstva ide napr. o podporu zmysluplného trávenia voľného času cieľových skupín, prezentovanie svojej kultúry, zvykov, tradícií, pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce, prevenciu nežiaducich patologických javov v komunitách, podporu počas vzdelávania; pričom všetky služby a podpora komunitných centier občanovi by mali viesť k jeho integrácii a svojbytnosti.

Medzi najviac sociálne ohrozené a znevýhodnené skupiny obyvateľstva patria jednotlivci (seniori) a rodiny s deťmi, ktoré majú obmedzenú schopnosť spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života, ďalej menšiny a segregované komunity, resp. dlhodobo nezamestnaní občania. Cieľom KC je v spolupráci s Poskytovateľom KC a subjektmi verejnej, štátnej správy, resp. organizáciami, ktoré pozitívne ovplyvňujú výkon činnosti KC *nájsť vhodné formy, spôsoby na elimináciu sociálnych rozdielov, minimalizovať negatívne faktory ovplyvňujúce osobnostný rozvoj detí, mládeže a dospelaj populácie obce.*

Obec Veľké Dravce poskytuje sociálne služby zadefinované zákonom č. 448/2008 o sociálnych službách v znení zmien a doplnkov. V súčasnosti sú to:

- ambulatná a terénna sociálna práca;
- základné a sociálne poradenstvo;
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov;
- umiestnenie občanov v zariadení pre seniorov (v zariadení mimo obce);
- umiestnenie občanov v zariadení opatrovateľskej služby a domove sociálnych služieb (v zariadení mimo obce Veľké Dravce);
- zabezpečenie stravovania pre obyvateľov obce najmä z radov dôchodcov;
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....).

Výkon činnosti KC do tohto obdobia je zabezpečený v rámci národných projektov (NP) a KC je finančne podporovaná z EU fondov. Jedná sa o NP „Komunitné centrá“ NP PVSSKIKÚ (Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni), NP BOKKÚ (Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni). Výkon činnosti komunitného centra je kontinuálne zabezpečená, v súčasnosti formou NP SpK Terénna sociálna práca a komunitné centrá – aktivita komunitné centrá.

Výber aktivít komunitného centra:



Vzdelávanie v KC – Bilancia kompetencií pre UoZ



Aktivita v komunitnej záhradke



Aktivita pre seniorov



Tvorivé dielne s deťmi



Jubilanti



Mesiac lesov – preventívna aktivita

Terénna sociálna práca (TSP) - od novembra 2011

TSP svojou činnosťou prispieva k predchádzaniu sociálneho vylúčenia osôb prostredníctvom poskytovania sociálnych služieb a opatrení. Činnosť TSP sa realizuje v rámci národných projektov. V súčasnosti sa jedná o NP SpK Terénna sociálna práca a komunitné centrá – aktivita terénna sociálna práca (IMPLEA MPSVR SR). Terénna sociálna práca je zameraná najmä pre tých, ktorí pomoc potrebujú alebo ju sami vyhľadajú, taktiež poskytuje sociálne i sociálno-právne poradenstvo zadarmo pre všetkých obyvateľov obce. Kancelária TSP sa nachádza na 1. posch. kultúrneho domu. Pracovníci TSP poskytujú a zabezpečujú bezplatné sociálne poradenstvo a pomoc obyvateľom obce, ktorí sa ocitli v sociálnej a hmotnej núdzi, nezamestnaným, rodinám s malými deťmi, seniorom s osobitným zreteľom na MRK

OBČIANSKE HLIADKY / MOPS – OD OKTÓBRA 2014 ..

Projekt **Miestna občianska poriadková služba nadväzuje na občianske hliadky**, v obci už vykonáva svoju činnosť od roku 2014 s menšími prestávkami, nakoľko sa jedná o projekt vytvorený pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu. Členovia miestnej občianskej poriadkovej služby budú poskytovať svoje služby vo viacerých oblastiach. Ide napríklad o ochranu detí a mládeže pred negatívnymi javmi, ochranu verejného poriadku a majetku, ochranu životného prostredia či prevenciu konfliktu medzi menšinou a väčšinou. Pri výkone

svojej činnosti budú spolupracovať s príslušníkmi integrovaného záchranného systému. Osobitne budú nápomocní pri riešení niektorých náročných a konfliktných situácií v rámci komunity so zástupcami policajného zboru. Členovia MOPS sú nápomocní a spolupracujú s pracovníkmi KC predovšetkým v oblasti aktivít, ktoré sa cielene zameriavajú na oblasť prevencie tak u detí, mládeže, dospelých ako aj skupinu seniorov. Toho času obec opakovane odobrený projekt zo strany Ministerstva vnútra SR a súčasne prebieha procesovanie a schvaľovanie projektu.

3) Riadiace orgány (orgány samosprávy a štátnej správy)

Obec Veľké Dravce zastúpená starostkou obce Mgr. Vierou Rubintovou.

Poslanci obecného zastupiteľstva: Mikuláš Pregi (zástupca starostky), Bc. Dominika Bystrianská, Jozef Červienka, Norbert Gál, János Kapsa, Pavol Kapša a Jozef Salamon ml.

Zo strany štátnych orgánov je zabezpečený dohľad nad strategickým smerovaním NP SpK Terénna sociálna práca a komunitné centrá – aktivita komunitné centrá ako aj aktivita terénna sociálna práca - hodnotením implementácie a výsledkov, transparentnosť používania NFP, metodická pomoc, a podobne. Sociálne služby realizované formou projektov sú metodicky usmerňované koordinátormi jednotlivých projektov do tohto obdobia cez IMPLEA MPSVR SR.

Obec pravidelne podporuje činnosť jednotlivých sociálnych zložiek v obci - KC, TSP, MOPS. Sociálna oblasť je jednou z prioritne podporovaných oblastí. Samospráva má záujem udržať všetky formy sociálnych služieb, aby boli služby trvale dostupné obyvateľom. Rozvoj sociálnych služieb zabezpečuje obec Veľké Dravce spolu s partnermi ako dlhodobý kontinuálny, systematický a koordinovaný proces riešenia problémov osôb odkázaných na poskytovanie sociálnych služieb.

6 VYHODNOCOVANIE PLNEIA CIEĽOV A ÚLOH KPSS za obdobie 2019 - 2023

Ciele a úlohy KPSS v obci Veľké Dravce v období 2019 – 2023 boli plánované pre nasledovné cieľové skupiny (CS): seniори a osoby zo sociálne znevýhodneného prostredia; etnická skupina / Rómovia; nezamestnaní obyvatelia; mladé rodiny s deťmi.

Cieľová skupina 1 - seniори a osoby zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifický cieľ 1 / opatrenie 1) - vybudoval sa bezbariérový prístup pri hlavnom vstupe do budovy kultúrneho domu; opatrenie 2) - realizovali sme priebežný monitoring záujmu CS o dovoz obedov z blízkeho okolia (Buzitka, Fil'akovo) a podľa požiadaviek sme zabezpečiť rozvoz stravy pre osoby so zdravotným postihnutím a pre seniорov zo ŠJ pri ZŠ;

Špecifický cieľ 2 – opatrenie 1 až 3) flexibilne sme reagovali na potreby a požiadavky danej CS; motivovali sme ich k účasti na SA za účelom udržiavania sociálnej interakcie a vzťahov, ochrany

zdravia a zvýšenia ich bezpečnosti (stretnutia s odborníkmi); v spolupráci ÚPSVaR sme zabezpečovali opatrovateľskú starostlivosť pre osoby na to odkázané; poskytovali sme poradenstvo a komunikovali s úradmi, inštitúciami pri zabezpečovaní soc služby formou pobytového v DD; asistovali a spracúvali formuláre, tlačivá pre poskytovanie rôznych kompenzačných, resp. iných príspevkov na základe posúdenia ich zdravotného stavu a sociálnej situácie;

Špecifický cieľ 3 opatrenie 1) - nesplnené, do tohto obdobia je KC jediným miestom stretávania sa CS a zabezpečovania soc služieb; opatrenie 2) pravidelne plnené / predpis liekov pre CS, zdravotná dopravná služba na lekárske ošetrenie, osobná asistencia pracovníkmi TSP;

Špecifický cieľ 4 I opatrenie 1) – plnené zo strany členov MOPS, pracovníkov KC v spolupráci s odborníkmi formou preventívnych skupinových aktivít.

Cieľová skupina 2 - etnická skupina / Rómovia

Špecifický cieľ 1 / opatrenie 1) – úlohy priebežne plnené pracovníkmi KC a TSP pre všetkých príslušníkov MRK bez rozdielu podľa potreby prijímateľov/ užívateľov KC a členov komunity – ponukou, propagáciou a poskytovaním sociálneho poradenstva podľa požiadaviek prijímateľov/ užívateľov KC a členov komunity. Vo viacerých prípadoch sa riešila zadĺženosť CS voči dodávateľom energií a iným subjektom vrátane zabezpečenia bezplatného právneho poradenstva;

Špecifický cieľ 2 / opatrenie 1) – v oblasti kvality bývania mnohým domácnostiam sme pomohli s procesovaním verejného vodovodu, vysporiadaním vlastníctva k nehnuteľnostiam, a zavádzaním zdravotne nezávadnej vody, a pod., realizovali sme SA zapájaním CS do zlepšenia životného prostredia obce a okolia svojho bývania;

Špecifický cieľ 3 / opatrenie 1) – sa priebežne plní, MŠ má dostatočné kapacity pre zabezpečenie predprimárneho vzdelávania, čo CS aj využíva; v KC sa realizuje PŠD a ZČ pre deti v rámci čoho podporuje osobnostný rozvoj dieťaťa, rozvoj zručností a schopností v nadväznosti na školskú prípravu.

Špecifický cieľ 4 / opatrenie 1) – vyhľadávaním, zverejňovaním a ponukou vhodnej práce pre CS sa viacerí zamestnali v obci (AGRO CS, Euro basalt, ALKAT s.r.o., ale aj v rámci regiónu (LC, RS);

Špecifický cieľ 5 / opatrenie 1) – pracovníci KC pravidelne realizujú prevenciu soc pat. Javov formou rôznych SA a programov aj na verejných priestranstvách, a tiež v spolupráci s vedením školy a ďalších subjektov (PZ, Lesy SR, a pod);

Cieľová skupina 3 – nezamestnaní obyvatelia

Špecifický cieľ 1 / opatrenie 1 a 2) – vyhľadávaním, zverejňovaním a ponukou vhodnej práce sme reagovali na požiadavky CS, komunikovali so subjektmi v regióne ohľadom pracov. možností;

Špecifický cieľ 2 / opatrenie 1) – poskytovali poradenstvo v súvislosti s rozvojom mäkkých zručností pre CS; pomáhali pri spracovaní a aktualizovaní potrebných dokladov v súvislosti s uplatnením sa na trhu práce.

Cieľová skupina 4 – mladé rodiny s deťmi

Špecifický cieľ 1 / opatrenie 1) – s rizikovými rodinami cielene pracovali zo strany TSP v spolupráci ďalších zainteresovaných subjektov; zo strany KC boli zabezpečené SA pre deti z rizikových rodín.

Špecifický cieľ 2 / opatrenie 1) plnené čiastočne – zrekonštruované a dobudované detské ihrisko v blízkosti MI; využívanie kultúrno – oddychovej zóny na trávenie voľného času mladých rodín;; opatrenie 2) plnené podľa požiadaviek CS a to informovaním, pozývaním mamičiek s deťmi na RD na aktivity KC za účelom podpory styku detí s rovesníkmi.

7 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ĎALŠÍCH OBYVATEĽOV

Súčasťou analytickej časti komunitného plánu sociálnych služieb sú aj výsledky z dotazníkového prieskumu v obci Velké Dravce. Dotazník bol rozdelený na dve časti s celkovým počtom 12 jednoduchých otázok, v prvej časti dotazníka 6, a v druhej časti dotazníka tiež 6 otázok. Otázky adresované respondentom (obyvateľom) boli jednoduché, zrozumiteľné, zatvorené, polootvorené, resp. otvorené s možnosťou dopísať aj vlastný názor. Dotazník bol distribuovaný formou komunitnej práce obyvateľom obce Velké Dravce v mesiaci august 2023 – september 2023. Vyplnené dotazníky bolo možné vyplniť na počkanie, odovzdať osobne v priestoroch KC a tiež anonymne do schránky, ktorá bola označená. V termíne uvedenom pre návrat vyplnených dotazníkov sa vrátilo 250 vyplnených dotazníkov. Dotazník bol anonymný.

Dotazníky boli doplnené aj rozhovormi s členmi komunity vrátane nezávislých rozhovorov.

Postupne vyhodnocujeme získané údaje v rámci prieskumu.

I. časť dotazníka – základné informácie – podľa tabuľky komunitnej práce

Otázky v tejto časti boli nasledovné:

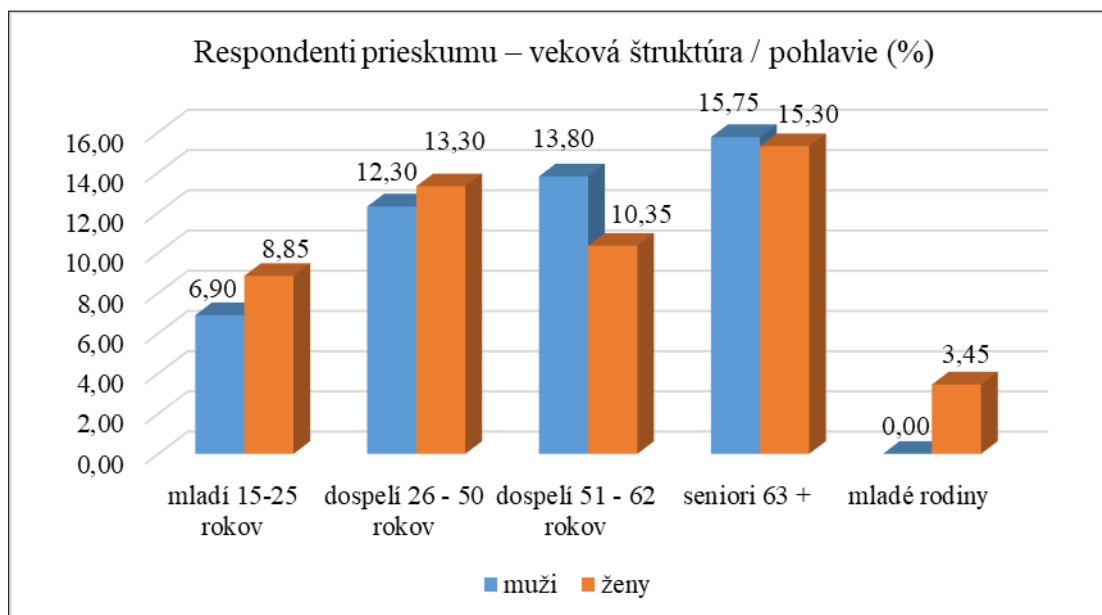
- 1) Základné informácie týkajúce sa - veku, pohlavia a vzdelania;
- 2) Sociálne postavenie rodiny - študent, zamestnaný, nezamestnaný, SZČO – podnikateľ), dôchodca (starobný – invalidný), materská / rodičovská dovolenka;
- 3) Zloženie domácnosti - jednotlivец, rodina bez detí, úplná rodina, neúplná rodina s deťmi, viacgeneračná rodina;
- 4) Počet detí v domácnosti - bez detí, 1 – 2 detí, 3 – 4 detí, 5 a viac detí;

Tabuľka č.12 Respondenti prieskumu – veková štruktúra / pohlavie

Respondenti prieskumu - podľa pohlavia						
Veková hranica	muži		ženy		spolu	
	N	%	N	%	N	%
mladí 15-25 rokov	14	06,90	18	08,85	32	15,75
dospelí 26 - 50 rokov	25	12,30	27	13,30	52	25,60
dospelí 51 - 62 rokov	28	13,80	21	10,35	49	24,15
seniori 63 +	32	15,75	31	15,25	63	31,05
mladé rodiny	0	00,00	7	03,45	7	03,45
Spolu	99	48,75	104	51,25	203	100

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č. 12 Respondenti prieskumu – veková štruktúra / pohlavie (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

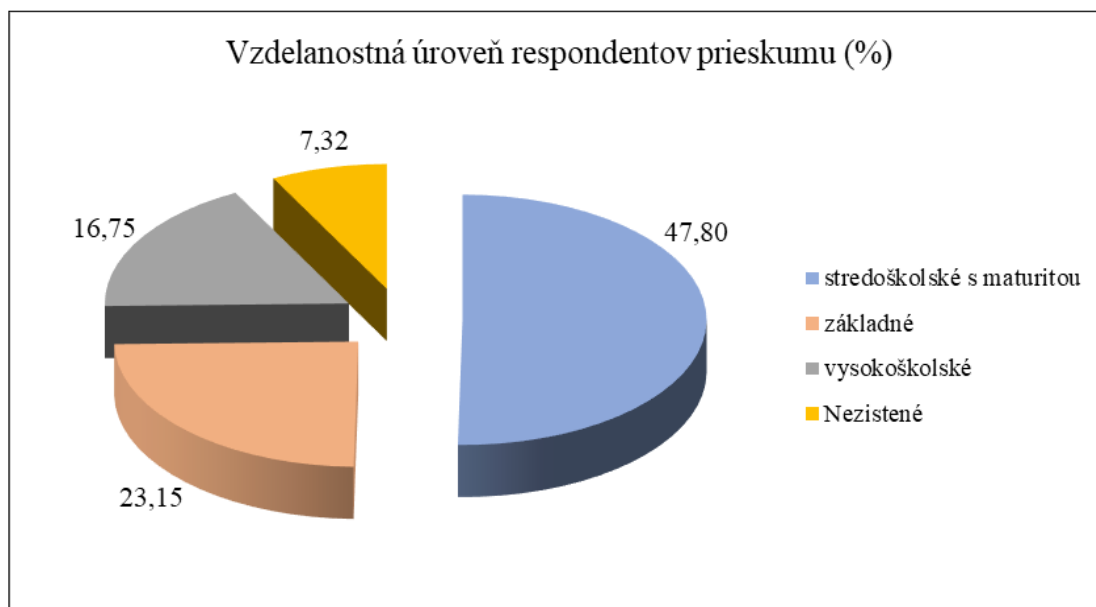
Podľa ukazovateľov tabuľky č.12 a grafu č.12 najväčší záujem o veci verejné – sociálne prostredníctvom vyplnenia dotazníka prejavili starší občania / seniori v počte 63, z toho skoro rovnakým počtom žena aj muži. Tiež aktívna bola skupiny dospelých vo veku 26 - 50 rokov. Pozitívne hodnotíme aj záujem o vyplnenie dotazníka u ďalšej vekovej skupiny, ktorú tvoria dospelí vo veku 51 – 62 rokov. Najmenej vyplnených dotazníkov sa vrátilo od respondentov vo veku 15 – 25 vekovej skupiny, ktorú prevažne tvoria žiaci, študenti, resp. migrujúci mladí ľudia za prácou. Následne sa do prieskumu zapojili mladé rodiny, ktorých je najmenej v obci.

Tabuľka č. 13 Vzdelanostná úroveň respondentov prieskumu

Vzdelanostná úroveň respondentov prieskumu		
Vzdelanostná úroveň	spolu	
	N	%
stredoškolské s maturitou	97	47,80
základné	47	23,15
vysokoškolské	34	16,75
Iné	25	12,30
Spolu	203	100

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.13 Vzdelanostná úroveň respondentov prieskumu (%)



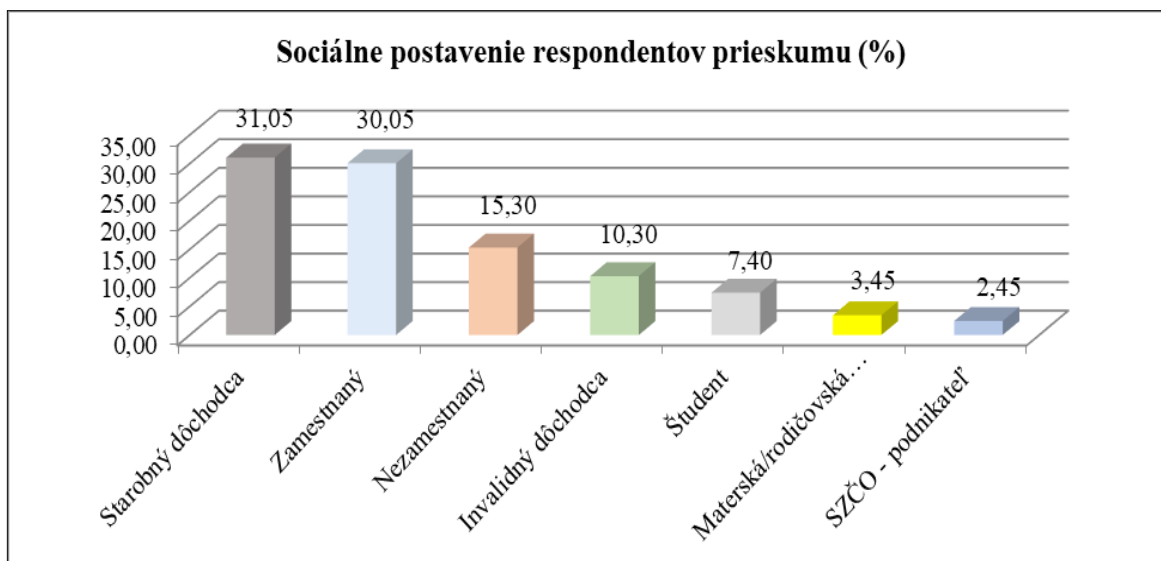
Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Tabuľka č.14 Sociálne postavenie respondentov prieskumu

Sociálne postavenie	Spolu	
	N	%
Starobný dôchodca	63	31,05
Zamestnaný	61	30,05
Nezamestnaný	31	15,30
Invalidný dôchodca	21	10,30
Študent	15	7,40
Materská/rodičovská dovolenka	7	3,45
SZČO - podnikateľ	5	2,45
Spolu	203	100

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.14 Sociálne postavenie respondentov prieskumu (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Údaje z tabuľky a grafu prezentujú, že najvyššie percento tvorí skupina starobných dôchodcov – 31,05 %, následne najvyššie percento zastúpenia respondentov zapojených do prieskumu nachádzame u zamestnaných obyvateľov – percentuálne 30,05 %. Percentuálne nad 10 % tvoria skupiny nezamestnaných a invalidných dôchodcov. Pod 10 % z celkového počtu respondentov sa umiestnili skupiny študentov, osôb na MD/RD a podnikateľov v obci.

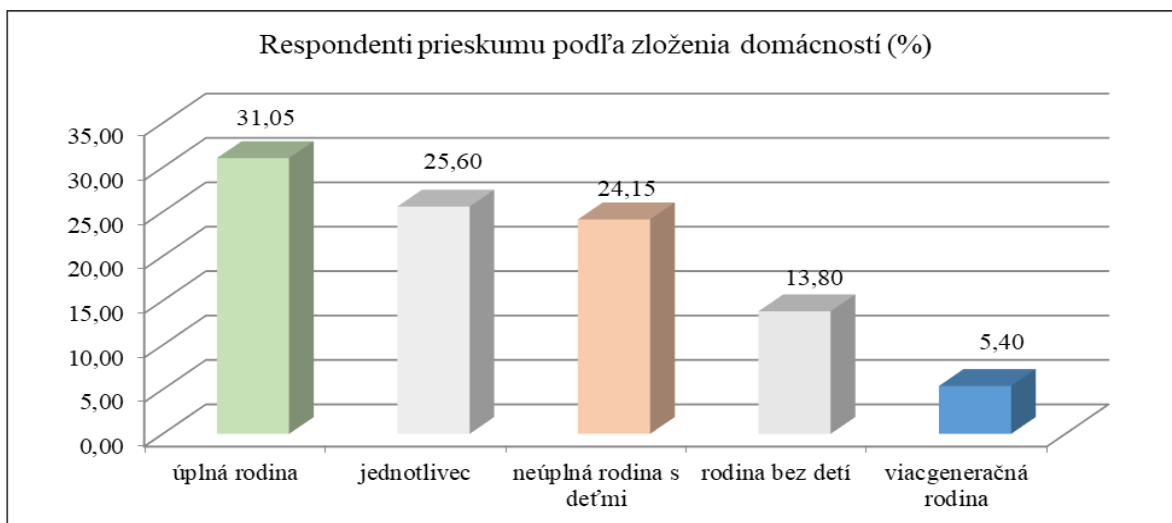
Tabuľka č.15 Respondentov prieskumu podľa zloženia domácností

Zloženie domácnosti	spolu	
	N	%
úplná rodina	63	31,05
jednotlivec	52	25,60
neúplná rodina s deťmi	49	24,15
rodina bez detí	28	13,80
viacgeneračná rodina	11	05,40
spolu	203	100

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Pri vyhodnocovaní údajov v súvislosti s danou otázkou vidíme, že najviac respondentov prieskumu pochádza z úplnej rodiny – počtom 63, následnú skupinu respondentov tvoria jednotlivci – počtom 52. Ďalšia skupina respondentov pochádza z neúplnej rodiny s deťmi, nasledujú respondenti bez detí – počtom 28. skupinu respondentov uzatvárajú účastníci prieskumu, ktorí žijú vo viacgeneračnej rodine – počtom 11. Tieto údaje sme spracovali percentuálne a predkladáme aj grafom č.15

Graf č.15 Respondenti prieskumu podľa zloženia domácností (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

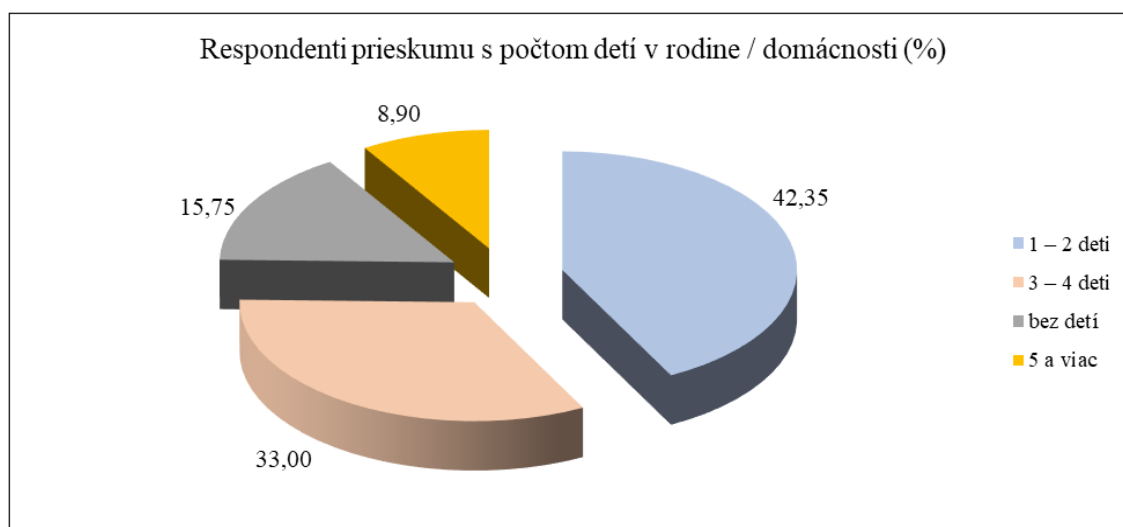
V nadväznosti na zloženie domácnosti sme sa zaujímali aj o počet detí v rodinách, z ktorých pochádzajú respondenti prieskumu.

Tabuľka č.16 Respondenti prieskumu s počtom detí v rodine / domácnosti

Počet detí v rodine / domácnosti	Spolu	
	N	%
1 – 2 deti	86	42,35
3 – 4 deti	67	33,00
bez detí	32	15,75
5 a viac	18	08,90
Spolu	203	100

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.16 Respondenti prieskumu s počtom detí v rodine / domácnosti (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

II ČASŤ DOTAZNÍKA – PRIESKUM SOCIÁLNYCH POTRIEB

Druhá časť prieskumu bola zameraná na prieskum sociálnych potrieb a požiadaviek obyvateľstva / komunity. Občania mali možnosť vyjadriť sa k poskytovaným službám a zároveň vyjadriť dopyt po chýbajúcich, ktoré by uvítali v nadchádzajúcom období. Tak isto nás zaujímalo či vedia občania kam sa majú obrátiť v prípade sociálneho ohrozenia a vzniku krízovej situácie a iných problémov. Otázky v tejto časti boli nasledovné:

- 1) U koho by Ste hľadali pomoc v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému.
- 2) Máte Vy alebo Váš príbuzný v súčasnosti sociálny problém pri ktorom potrebujete pomoc?
- 3) Uvedte o aký druh sociálnej služby v obci by Ste mali záujem.
- 4) Uvažujete o tom, že by Ste v blízkej budúcnosti (do 4 rokov) využili niektorú zo sociálnych služieb?
- 5) Vyjadrite názor a označte skupiny, ktorej je podľa Vás potrebné venovať viac pozornosti v obci (vyberte aj viac možností).
- 6) Individuálne podnety, postrehy, prípadné námety na spoluprácu v oblasti poskytovania sociálnych služieb v obci.

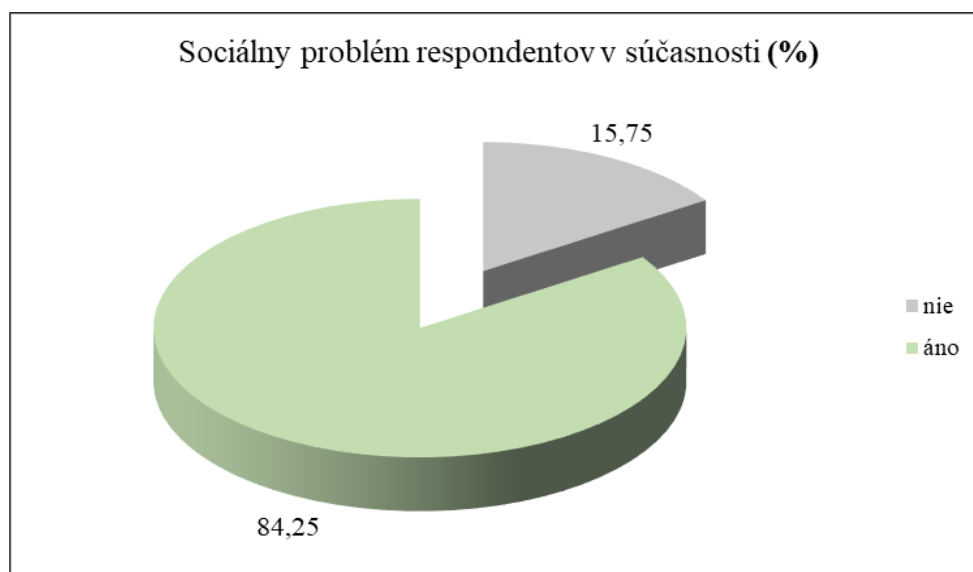
V časti „Prieskum sociálnych potrieb“ vyhodnocujeme a štatisticky spracujeme získané údaje od respondentov, ktoré nám poslúžia pre tvorbu a spracovanie vízie a, cieľov a úloh KPSS v obci Veľké Dravce na obdobie 2024 - 2027.

Tabuľka č.17 Sociálny problém respondentov v súčasnosti

Sociálny problém respondentov		Spolu	
		N	%
nie		32	15,75
áno		171	84,25
problém	pri vybavovaní úradných záležitostí	160	93,55
	so zdravím – zabezpečovanie liekov	78	45,61
	s pracovným uplatnením	68	39,75
	s využívaním voľného času	41	23,95
	so starostlivosťou o domácnosť	37	21,65
	s mobilitou	23	13,45
	iné	17	09,95
	s bývaním	9	05,25

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.17 Sociálny problém respondentov v súčasnosti (%)

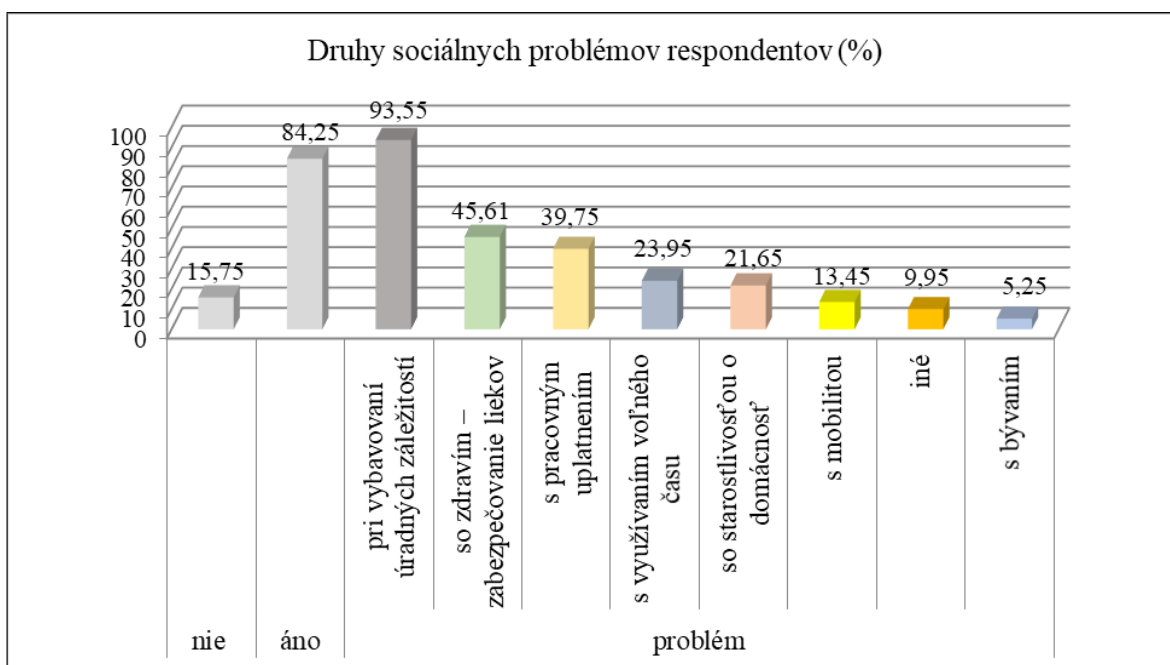


Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Podľa predchádzajúcich údajov vidíme, že až 171 – percentuálne 84,25 % respondentov má isté sociálne, resp. zdravotné problémy z celkového počtu 203 zapojených do prieskumu.

V tabuľke č.17 vykazujeme počet respondentov, ktorí udávajú problém (aj graf č.17) a aj druhy sociálnych, zdravotných problémov, ktoré respondenti pomenovali. Osobitne ich predkladáme grafom č.18.

Graf č.18 Druhy sociálnych problémov respondentov (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Ako najväčšie problémy, pri ktorých potrebujú pomoc inej osoby respondenti uvádzajú: problémy s vybavovaním úradných záležitostí – 93,55 % opýtaných; v oblasti zdravia by uvítal pomoc 45,61 % respondentov, asistenciu v súvislosti s pracovným uplatnením by potreboval

39,75 %. Vo využívaní voľného času vidí problém 23,95 % respondentov; respondenti podľa uvedeného grafu následne uviedli ďalšie problémy, ktoré z ich pohľadu vyžadujú pomoc a intervenciu inej osoby.

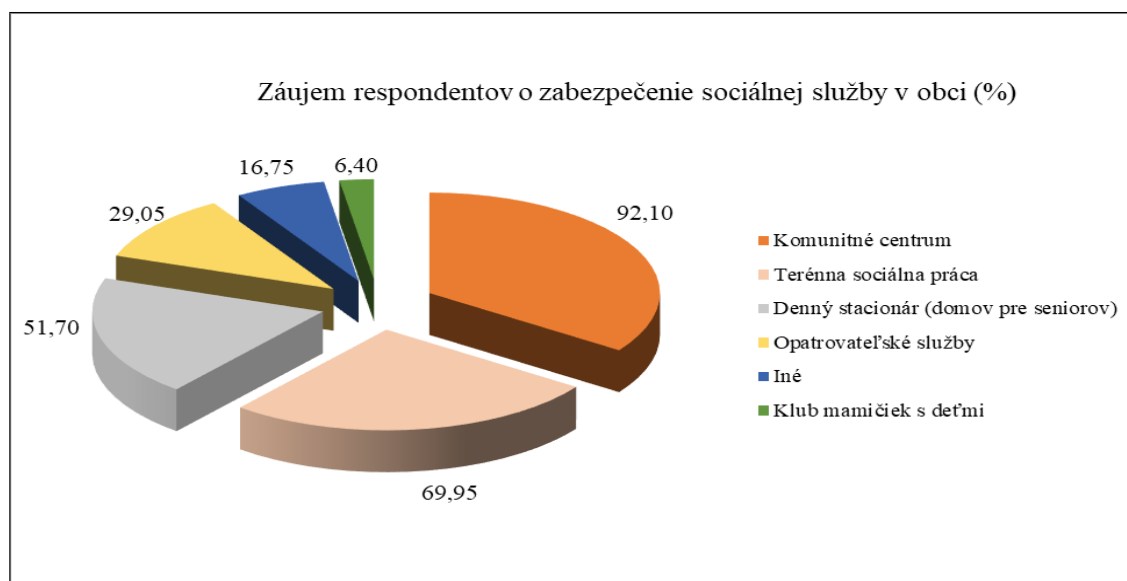
Následne sme zisťovali u respondentov o aký druh sociálnej služby v obci by mali záujem. Zistené údaje prezentujeme v tabuľke č.18 a grafom č.19.

Tabuľka č.18 Záujem respondentov o zabezpečenie sociálnej služby v obci

Záujem respondentov o zabezpečenie sociálnej služby v obci	spolu	
	N	%
Komunitné centrum	187	92,10
Terénna sociálna práca	142	69,95
Denný stacionár (domov pre seniorov)	105	51,70
Opatrovateľské služby	59	29,05
Iné	34	16,75
Klub mamičiek s deťmi	13	06,40

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.19 Záujem respondentov o zabezpečenie sociálnej služby v obci (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

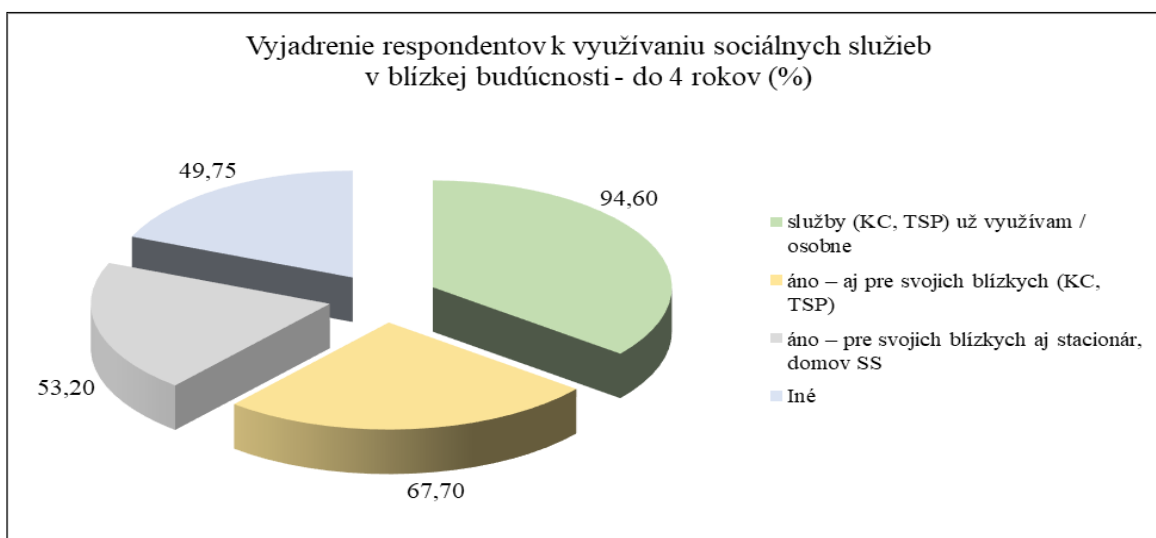
Z dôvodu, že respondenti mali možnosť vybrať viaceré alternatívy, ich odpovede nezosumarizujeme. Podľa zistených údajov môžeme skonštatovať, že najvyšší počet respondentov vyjadrilo spokojnosť so zabezpečením sociálnej služby v obci predovšetkým prostredníctvom komunitného centra (92,10 %) a TSP (69,95 %). Denný stacionár, resp. domov pre seniorov by uvítalo 51,70 % respondentov. O opatrovateľské služby by tiež mal záujem až 29,05 % respondentov. Možnosť „iné“ vybralo 16,75 % respondentov, pričom uviedli, že by mali záujem aj o ďalšie služby v obci v súvislosti so zdravým spôsobom života. Klub mamičiek s deťmi uzatvára poslednú priečku, čo označilo 6,40 % respondentov.

Tabuľka č.19 Vyjadrenie respondentov k využívaniu sociál. služieb v blízkej budúcnosti - do 4 rokov)

Vyjadrenie respondentov k využívaniu sociálnych služieb v blízkej budúcnosti / do 4 rokov	spolu	
	N	%
služby (KC, TSP) už využívam / osobne	192	94,60
áno – aj pre svojich blízkych (KC, TSP)	138	67,70
áno – pre svojich blízkych aj stacionár, domov SS	108	53,20
Iné	101	49,75

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.20 Vyjadrenie respondentov k využívaniu sociál. služieb v blízkej budúcnosti - do 4 rokov (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

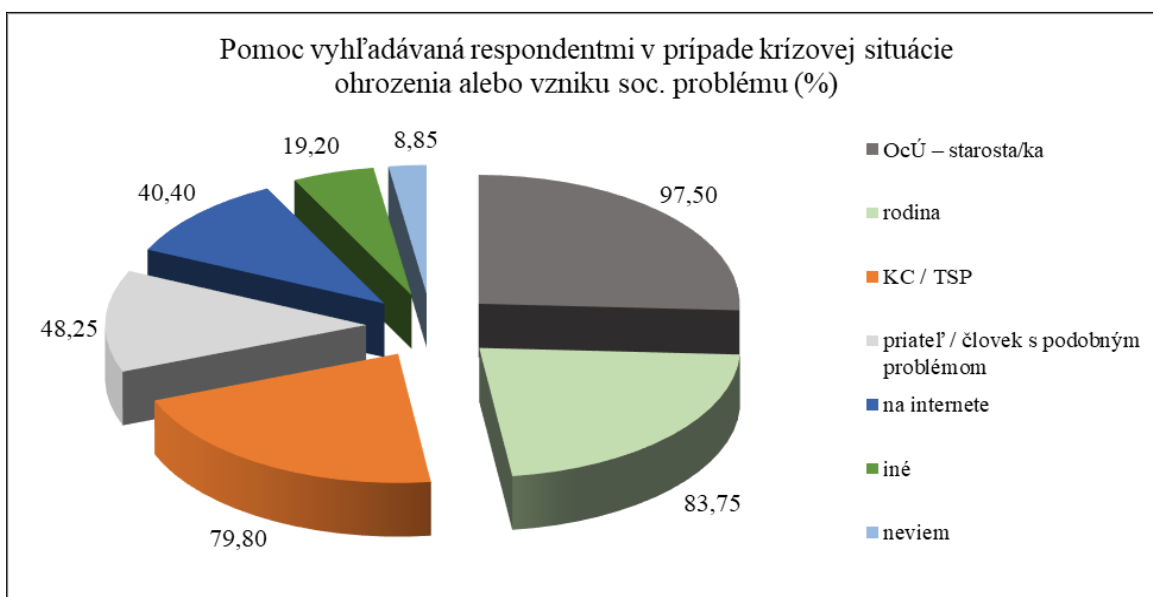
Údaje z tabuľky č.19 aj grafu č.20 ukazujú, že v súčasnosti už 94,60 % respondentov využíva sociálne služby KC a TSP. Následne 67,70 % respondentov využíva služby a poradenstvo KC a TSP aj pre svojich blízkych. V období štyroch rokov 53,20 % respondentov plánoval využívať stacionár, resp. domov SS pre svojich blízkych. Respondenti v rámci možnosti „iné“ uvádzali rozšíriť služby v obci o opatrovateľskú starostlivosť ale aj v rámci sociálnej infraštruktúry.

Tabuľka č.20 Pomoc vyhľadávaná respondentmi v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému

U koho by hľadali pomoc respondenti v prípade ohrozenia alebo vzniku soc. problému	spolu	
	N	%
OcÚ – starosta/ka	198	97,50
rodina	170	83,75
KC / TSP	162	79,80
priateľ / človek s podobným problémom	98	48,25
na internete	82	40,40
iné	39	19,20
neviem	18	08,85

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf č.21 Pomoc vyhľadávaná respondentmi v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Údaje získané od respondentov ohľadom vyhľadávania pomoci v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému vnímame veľmi pozitívne, čím v podstate respondenti vyjadrili svoju dôveru vo vedení obce (97,50 %) ale popri rodine (83,75 %) aj voči pracovníkom KC a TSP, čo prezentuje 79,80 % respondentov. Samozrejme niektorí respondenti, prevažne mladšia populácia dokáže získať cenné informácie a vyhľadať pomoc v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku soc. problému aj cez internet. Pri možnosti „iné“ respondenti udávali susedov, čo považujeme tiež za pozitívne.

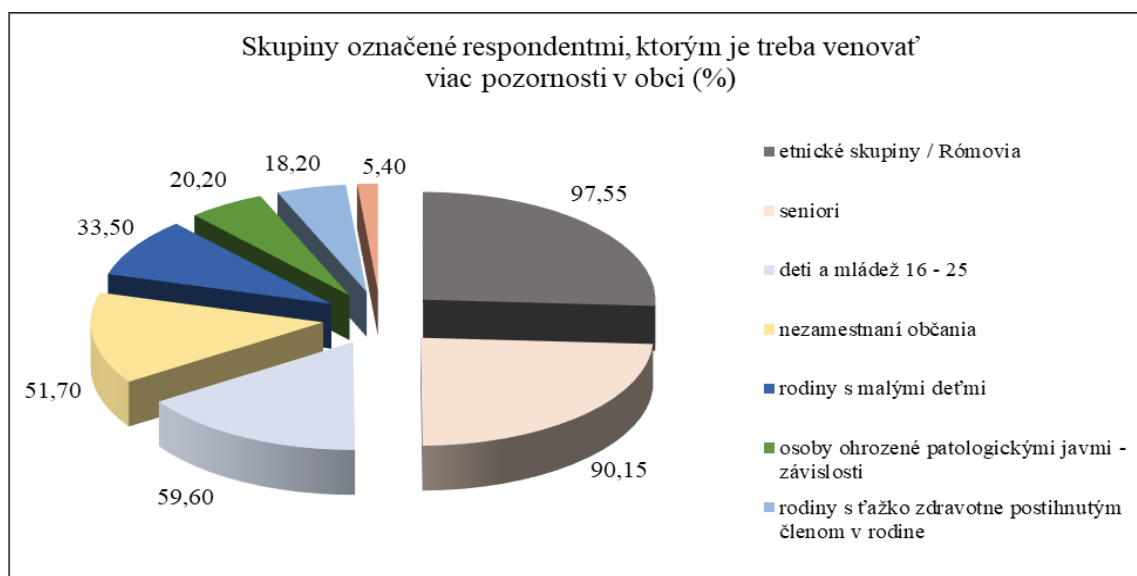
Poslednou otázkou sme chceli zistiť, ktorým skupinám obyvateľstva je potrebné venovať zvýšenú sociálnu starostlivosť z pohľadu respondentov zapojených do prieskumu.

Tabuľka č.21 Skupiny označené respondentmi, ktorým je treba venovať viac pozornosti v obci

Skupiny označené respondentmi, ktorým je treba venovať viac pozornosti v obci	spolu	
	N	%
etnické skupiny / Rómovia	198	97,55
seniori	183	90,15
deti a mládež 16 - 25	121	59,60
nezamestnaní občania	105	51,70
rodiny s malými deťmi	68	33,50
osoby ohrozené patologickými javmi - závislosti	41	20,20
rodiny s ťažko zdravotne postihnutým členom v rodine	37	18,20
iné	11	05,40

Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Graf 22 Skupiny označené respondentmi, ktorým je treba venovať viac pozornosti v obci (%)



Zdroj: Dotazník / vlastné spracovanie na základe údajov

Na základe získaných údajov od respondentov môžeme uviesť a určiť predovšetkým štyri cieľové skupiny presahujúce nadpolovičnú väčšinu, ktorým je potrebné venovať viac – prioritnú pozornosť v obci v nasledovnom poradí: etnické / Rómovia – 97,55 %, seniori – 90,15 %, deti a mládež – 59,60 % a nezamestnaní občania – 51,70 %.

Individuálne podnety, postrehy, prípadné námety na spoluprácu v oblasti poskytovania sociálnych služieb v obci zosumarizujeme podľa najčastejšie sa opakujúcich podnetov a postrehov:

Podnety : pokračovať v poskytovaní sociálnych služieb pre prijímateľov/užívateľov SS, členov komunity; pokračovať v organizovaní skupinových a komunitných aktivít; hľadať možnosti na vybudovanie denného stacionára, domov pre seniorov; vybudovať chodníky smerom k cintorínu; doplniť a modernizovať KC s pomôckami a doplnkami pre rôzne aktivity a záujmovú činnosť;

Postrehy : flexibilná reakcia na požiadaviek obyvateľstva, ochota zo strany sociálnych pracovníkov pri riešení problémov, spolupráca - participácia spolupracujúcich subjektov v obci na riešení sociálnej politiky; dobrá sociálna interakcia, a pod.

8 VÍZIA, PRIORITY, CIELE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE VEĽKÉ DRAVCE

Vízia obce: Obec bude miestom, kde obyvatelia a celá komunita bude mať zabezpečené sociálne služby na odbornej profesionálnej úrovni.

Priority:

Medzi hlavné priority obce patrí predovšetkým:

- zachovanie, skvalitňovanie a podpora činnosti existujúcich sociálnych služieb v obci;
- podpora a vybudovanie nových sociálnych služieb;
- rekonštrukcia komunitného centra a rozšírenie sociálnych služieb pre obyvateľov;
- uspokojenie potrieb obyvateľov a ich motivácia k využívaniu dostupných sociálnych služieb v obci;

Hlavný cieľ: Udržať a rozvíjať sociálne služby s využitím všetkých dostupných zdrojov na zlepšenie životných podmienok obyvateľov/komunity obce. Za účelom naplnenia hlavného cieľa ponúkneme vo všeobecnosti sociálne služby pre všetkých obyvateľov, ale prioritne sa sústredíme na rozpracovanie konkrétnych cieľov, úloh, aktivít vrátane určenia zodpovednosti, časovej realizácie a financovania pre štyri cieľové skupiny, ktoré sa nám na základe prieskumu realizovaného v období august – september 2023 ukazovali ako najzraniteľnejšie:

- 1. cieľová skupina – seniory a osoby zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP);
- 2. cieľová skupina – etnická skupina / Rómovia;
- 3. cieľová skupina – nezamestnaní obyvatelia obce;
- 4. cieľová skupina – deti a mládež

CIEĽOVÁ SKUPINA 1) - SENIORI A OSOBY ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Vízia: Kvalita života a spokojnosť seniorov a osôb ohrozených zdravotne / sociálne žijúcich na území obce Veľké Dravce v období 2024 – 2027.

Hlavný cieľ: Skvalitniť služby poskytované seniorom budovaním sociálnej interakcie v zmysle zdravého starnutia, zabezpečiť, aby mohli čo najdlhšie zostať vo svojom prirodzenom prostredí a žili plnohodnotný spoločenský a verejný život. Podporiť snahu zdravotne znevýhodnených osôb ohrozených zamestnať sa a pracovať, vzdelávať sa a aktívne využívať voľný čas.

Špecifický cieľ 1)	Zlepšiť dostupnosť využívania existujúcich sociál. služieb a hľadať možnosti vytvárania nových sociálnych služieb pre komunitu
Opatrenie 1)	Odstraňovanie architektonických bariér v obci
Aktivity	➤ postupne pokračovať v budovaní bezbariérov. vstupoch na kľúčových verejných priestranstvách (Pošta, školy);

Zodpovednosť	obec Velké Dravce
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotačné zdroje, fondy EÚ, rozpočet obce, podnikatelia
Opatrenie 2)	Pokračovať v zabezpečovaní stravovacej služby pre CS
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ monitoring záujmu o dovoz obedov z blízkeho okolia (Buzitka, Fiřakovo); ➤ zabezpečiť rozvoz stravy pre osoby so zdravotným postihnutím a pre seniorov;
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, TSP, KC
Časový plán	podľa záujmu obyvateľov – prijímateľov/užívateľov SS, komunity
Rozpočet	Prijímatelia/užívatelia SS, komunita
Opatrenie 3)	Rozšírenie sociál služby vzhľadom na nárast počtu seniorov v zmysle demografického vývoja obce
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ hľadať možnosti (finančné, majetkové ...) na zriadenie denného stacionára, resp. vybudovanie domova dôchodcov so zreteľom na potreby miestnej komunity
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, EU fondy, dotácie, podnikateľské subjekty
Časový plán	podľa záujmu obyvateľov – prijímateľov/užívateľov SS, komunity
Rozpočet	Prijímatelia/užívatelia SS, komunita, obec, štát, dotácie EÚ

Špecifický cieľ 2)	Zvýšiť kvalitu a rozsah sociálnych služieb pre cieľovú skupinu a rozvíjať terénne, ambulantné sociálne služby
Opatrenie 1)	Starostlivosť o občana v domácom prostredí využitím terénnej sociálnej služby, v prípade potreby využitím opatrovateľskej služby
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhľadávať, monitorovať a evidovať členov komunity odkázaných na pomoc inej osoby a flexibilne reagovať na ich potreby; ➤ podporovať a zapájať CS do spoločenského života, voľno-časových aktivít (aj s preventívnym rozmerom) za účelom udržiavania sociálnej interakcie a vzťahov. ➤ zabezpečiť opatrovateľskú starostlivosť pre občanov na ňu odkázaných v spolupráci KC, TSP a ÚPSVaR;
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, ÚPSVaR, pracovníci TSP a KC
Časový plán	podľa zisteného stavu
Rozpočet	Prijímatelia/užívatelia SS, štát

Špecifický cieľ 3)	Zabezpečiť komplexnosť sociálnych a zdravotných služieb pre CS - seniori a zdravotne znevýhodnené osoby
Opatrenie 1)	Umožniť zdravotne znevýhodneným členom komunity využívať rôzne formy sociálnych príspevkov a kompenzačných pomôcok
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ponúknuť CS možnosť využívania kompenzač. resp. iných príspevkov na základe posúdenia ich zdravotného stavu; ➤ pomoc / asistancia pri spracovaní potrebných dokladov a tlačív; ➤ zabezpečiť primárnu zdravotnú starostlivosť, lekárske kontroly, predpis liekov pre CS na požiadanie ➤ doprovodiť občana na lekárske ošetrovanie, zabezpečiť služby osobnej asistencie pracovníkmi TSP; ➤ poskytnúť odborné poradenstvo pre využívanie ďalších foriem SS

	mimo obce – v regióne (DSS, Dom seniorov, a pod)
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, KC, TSP
Časový plán	podľa záujmu obyvateľov - prijímateľov/užívateľov SS
Rozpočet	Prijímateľa/užívatelia SS, členovia komunity
Opatrenie 2)	Zvýšiť bezpečnosť bývania a ochranu majetku CS
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ monitorovať obydliá starších občanov a osôb odkázaných na pomoc iných, upovedomiť vedenie obce ohľadom pohybu cudzích osôb v obci; ➤ realizovať prevenciu na ochranu súkromia, zdravia a majetku CS formou rozhovorov, letákov, aj v spolupráci s inými subjektmi (PZ, RÚVZ); ➤
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, KC, TSP, MOPS
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	obec, vlastné, dotácie
Opatrenie 3)	Zvýšiť bezpečnosť pohybu a ochranu zdravia CS na verejnosti
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hľadať finančné zdroje a vybudovať chodník smerujúci k cintorínu pre bezpečný pohyb obyvateľstva vedľa frekventovanej cestnej komunikácie;
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, podnikateľské a iné subjekty
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	obec, vlastné zdroje, dotácie

CIEL'OVÁ SKUPINA 2) - ETNICKÁ SKUPINA / RÓMOVIA

Vízia: Do roku 2027 bude vo Veľkých Dravciach vytvorený systém sociálnych služieb, ktorý podporí sociálnu inklúziu CS, zabezpečí a skvalitní základné životné potreby CS.

Hlavný cieľ: Podporovať CS v zmysle sociálnej inklúzie za účelom zlepšenia vlastných životných, zdravotných, sociálnych a ekonomických podmienok nasmerovaním k využitiu svojich schopností a zručností.

Špecifický cieľ 1)	Rozšíriť a skvalitniť terénne a ambulantné sociálne služby pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii a príslušníkov MRK
Opatrenie 1)	Zabezpečiť prístup k sociálnym službám pre príslušníkov MRK a ich rodinných príslušníkov
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ponuka sociálneho poradenstva zo strany KC a TSP – propagácia služieb pre CS; ➤ poskytovať odborné základné a sociálne poradenstvo podľa požiadaviek CS; ➤ v prípade potreby odporučiť CS na bezplatné právne poradenstvo v regióne;
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, KC, TSP
Časový plán	podľa záujmu CS - prijímateľov/užívateľov SS
Rozpočet	Užívatelia SS, vlastný

Špecifický cieľ 2)	Zlepšiť kvalitu bývania pre príslušníkov MRK a ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii
Opatrenie 1)	Zlepšiť kvalitu bývania CS
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ponuka zo strany vedenia obce a zamestnancov KC, TSP pre CS v oblasti zvýšenia hygieny bývania a dodržiavania čistoty; ➤ zapojiť CS do aktivít na zlepšenie životného prostredia obce a okolia svojho bývania; ➤ ponuka rôznych doplnkov pre domácnosť pre CS získané od sponzorov a charitatívnych organizácií
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, KC, TSP, iné subjekty
Časový plán	podľa záujmu obyvateľov - prijímateľov/užívateľov SS
Rozpočet	Prijímateľa/užívateľa SS, vlastné zdroje

Špecifický cieľ 3)	Hľadať možnosti zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a pracovného uplatnenia CS
Opatrenie 1)	Zlepšiť podmienky vzdelávania detí a mládeže príslušníkov MRK a zo SZP v obci
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zabezpečiť predprimárne vzdelávanie pre rómske deti pred nástupom do ZŠ; zvýšiť záujem rodičov o predškolskú prípravu detí - propagácia; ➤ realizovať aktivity, programy na osobnostný rozvoj dieťaťa, zlepšenie pripravenosti rómskych žiakov na vstup na ZŠ a ďalšie štúdium, ➤ ponúkať a propagovať ďalšie štúdium po skončení ZŠ pre CS
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, vedenie MŠ a ZŠ v obci, KC
Časový plán	monitoring CS, pri zápise detí do MŠ a ZŠ, v rámci SA KC
Rozpočet	Prijímateľa/užívateľa SS, vlastný
Opatrenie 2)	Zlepšiť podmienky prístupu na trh práce pre príslušníkov zo SZP a MRK v obci
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poskytovať služby a poradenstvo pred vstupom na trh práce pre CS; ➤ realizovať vzdelávacie aktivity pre CS; ➤ ponúkať rekvalifikačné kurzy s prepojením na potreby trhu práce; ➤ monitorovať, zverejňovať pracovné ponuky – ponuka pre CS;
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, TSP, KC, iné subjekty
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotácie, rozpočet obce Veľké Dravce, ÚPSVaR SR, vlastné

Špecifický cieľ 4)	Minimalizovať riziko vzniku sociálno – patologických javov u CS
Opatrenie 1)	Monitorovať správanie detí, mládeže a neprispôsobivých občanov v obci
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ monitorovať nežiaduce správanie na verejných priestranstvách; ➤ realizovať preventívne aktivity na predchádzanie a minimalizovanie nežiaducich a sociálno patolog. javov u detí a mládeže v spolupráci s vedením školy a ďalších subjektov (MOPS, PZ, Lesy SR, a pod);
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, KC, MOPS a iné subjekty
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	obec, vlastné

CIEĽOVÁ SKUPINA 3) – NEZAMESTNANÍ OBYVATELIA

Vízia: Obec Veľké Dravce v období 2024 – 2027 sa bude aktívne podieľať na podpore zamestnanosti obyvateľstva pracovne aktívneho veku. V spolupráci so zamestnávateľmi, podnikateľským sektorom pôsobiacich na území obce a v regióne, či v rámci rôznych národných projektov urobí všetko pre udržanie úrovne ale najmä znižovanie miery nezamestnanosti obyvateľov obce.

Hlavný cieľ: Znížiť mieru nezamestnanosti ekonomicky aktívneho obyvateľstva a podporiť tvorbu prostredia a podmienok pre podnikanie.

Špecifický cieľ 1)	Zlepšiť dostupnosť využívania sociálnych služieb
Opatrenie 1)	Zlepšiť podmienky prístupu na trh práce pre dlhodobo nezamestnaných a vekom ohrozených pri uplatnení sa na trhu práce v obci
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poskytovať služby a poradenstvo pred vstupom na trh práce; ➤ monitorovať a zverejňovať pracovné ponuky pre CS (priestory KC, TSP ➤ uprednostniť dlhodobo nezamestnaných v rámci aktívnych nástrojov práce
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, TSP, KC
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotácie, rozpočet obce Veľké Dravce, ÚPSVaR SR, vlastné
Opatrenie 2)	Spolupracovať so zamestnávateľmi a firmami poskytujúcich prácu za účelom informovanosti pre CS
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikovať so zamestnávateľmi a zisťovať aktuálne voľné pracovné miesta pre CS; ➤ prehľbovať spoluprácu obce, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a podnikateľských subjektov pôsobiacich na území obce a regiónu
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, KC, TSP, podnikateľské subjekty, ÚPSVaR
Časový plán	2024 – 2027 / priebežne
Rozpočet	firmy, podniky

Špecifický cieľ 2)	Motivovať CS k zaradeniu sa do pracovného života, orientácii sa na trhu práce v oblasti ponuky voľných pracovných miest
Opatrenie 1)	Motivovať CS a zvýšiť ich záujem o pracovné ponuky v regióne
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poskytovať odborné poradenstvo v súvislosti; ➤ ponúkať rekvalifikačné kurzy s prepojením na potreby trhu práce; ➤ asistencia pri výbere vhodnej práce pre CS; ➤ pomoc pri spracovaní potrebných dokladov v súvislosti s uchádzaním sa o prácu (žiadosť, motivačný list, životopis, a pod)
Zodpovednosť	obec Veľké Dravce, TSP, KC
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotácie, rozpočet obce Veľké Dravce, ÚPSVaR SR, vlastné

CIEĽOVÁ SKUPINA 4) – DETI A MLÁDEŽ

Vízia: Hľadať možnosti komplexnej, profesionálnej podpory mladých ľudí a vytvárať priestor pre začlenenie detí a mládež do verejného a spoločenského života obce, do sveta práce a podporiť ich pri osvojovaní si spoločenských noriem a požiadaviek pri formovaní hodnotových orientácií.

Hlavný cieľ: Vytvoriť adekvátne podmienky pre vzdelávanie a zmysluplné využívanie voľného času detí a mládeže v obci.

Špecifický cieľ 1)	Zlepšiť dostupnosť služieb a zvýšiť kvalitu a rozsah soc. služieb pre mládež
Opatrenie 1)	Prostredníctvom odborného poradenstva KC a TSP zabezpečiť služby pre mládež v oblasti vzdelávania
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ realizovať aktivity v KC na rozvoj digitálnych zručností; ➤ doplniť a skvalitniť vybavenie PC technológie a sprístupniť pre CS pre oblasť vzdelávania a záujmovej činnosti; zverejňovať ponuku; ➤ zverejňovať aktivity škôl v regióne pre možnosti ďalšieho vzdelávania
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, KC, TSP, CS
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotácie, rozpočet obce Velké Dravce, finančné zdroje v rámci NP SpK

Špecifický cieľ 2)	Skvalitniť využívanie voľného času detí a mládeže, podporiť sociálnu interakciu CS
Opatrenie 1)	Rozšíriť ponuku pohybových a športových aktivít pre CS
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybudovať prírodnú fitness trať pre rozvoj fyzickej kondície a podporu zdravia detí a mládeže; ➤ usporadúvať rôzne športové podujatia a turnaje (futbal, stolný tenis...)
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, TSP, KC, dotácie, podnikateľské subjekty
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	dotácie, rozpočet obce Velké Dravce, grantové výzvy, sponzorské, iné
Opatrenie 2)	Podporiť možnosť seberealizácie a záujmovej činnosti
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> ➤ realizovať preventívne aktivity za účelom podpory sociálnych kontaktov detí a mládeže v styku s rovesníkmi (KC) ➤ využívať kultúrno – oddychovú zónu, MI, detské ihrisko a blízkú prírodu na pozitívne trávenie voľného času detí a mládeže;
Zodpovednosť	obec Velké Dravce, KC, spolupracujúce subjekty
Časový plán	2024 – 2027
Rozpočet	vlastné

Z výsledkov prieskumu a dopytu občanov o poskytovanie existujúcich, resp. nových sociálnych služieb v obci sme následne stanovili popísané priority a ciele KPSS, ktoré sa počas časového obdobia štyroch rokov bude snažiť obec naplniť s využitím vlastných zdrojov, ale hlavne zdrojov európskych štrukturálnych fondov, zapájaním sa do projektov, grantov ale predovšetkým výziev zverejnených ministerstvami SR a za podpory podnikateľských subjektov v obci.

Medzi základné priority pri realizácii Komunitného plánu sociálnych služieb:

- **Participácia** – zabezpečenie účasti tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožnenie účasti tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní;
- **Transparentnosť** – rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii KPSS je uskutočnené na základe dopredu známych kritérií;
- **Verejná zodpovednosť** – dodržiavanie zvolených kritérií merania výkonnosti, dodržiavanie práva a administratívnych postupov, jasná komunikácia cieľov.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v obci Velké Dravce bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v KPSS, ktoré sa budú priebežne vyhodnocovať.

Medzi kľúčové úlohy subjektov obce spolupracujúcich na plnení úloh bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré budú trvalo udržateľné a prinesú pre obec pozitívne výsledky;
- hľadať finančné prostriedky a vyčleniť aj z rozpočtu obce financie potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít;
- podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja obce a koordinovať ich aktivity;
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie cieľov a plánovaných úloh;

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb obce Veľké Dravce na obdobie rokov 2024 - 2027 je výsledkom tímovej práce obce ako poskytovateľa sociálnych služieb, ale i samotných obyvateľov. Spracovaný dokument sa predkladá na prerokovanie Obecného zastupiteľstva obce Veľké Dravce. Veríme, že tento dokument bude podkladom zvyšovania kvality života obyvateľov a pomôže zabezpečiť sociálne služby, zvýšiť ich kvalitu a dostupnosť pre všetkých bez sociálneho vylúčenia.

Z hľadiska demografických súvislostí (na čo poukazuje aj dokument Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030) možno sumárne uviesť, že populačné starnutie obyvateľstva predstavuje a bude na Slovensku predstavovať hlavnú výzvu pre stanovovanie priorít ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Táto situácia ovplyvní zvyšovanie ekonomického zaťaženia produktívnej populácie a dramatický nárast počtu 65-ročných a starších osôb. Predpokladá sa pritom, že väčšina rokov ich dožitia bude sprevádzaná obmedzeniami pri vykonávaní bežných denných činností a odkázanosťou na pomoc iných ľudí – blízkych alebo formálnych opatrovateľských služieb. Tieto by mali byť organizované a poskytované tak, aby sa starším osobám umožnilo čo najdlhšie zotrvať v ich prirodzenom (osobitne domácom) prostredí. Priority, opatrenia a ciele KPSS obce Veľké Dravce pre jednotlivé skupiny obyvateľstva tiež zohľadňujú túto skutočnosť v celom kontexte a z toho dôvodu vedenie obce má mať na zreteli nárast starnúcej populácie v nadväznosti na demografický vývoj obce.

Do tohto času pozitívne vnímame dostupnosť tých druhov sociálnych služieb, ktoré boli v sledovanom období podporované národnými projektmi a spolu/financované z európskych zdrojov – komunitné centrum, TSP a MOPS.

Finančná udržateľnosť sociálnych služieb pre malé obce je veľmi náročná, preto je žiaduca legislatívna úprava pre systémové financovanie sociálnych služieb a spoluúčasť štátu na udržaní sociálnych služieb, resp. v kombinácii s projektovou podporou z prostriedkov EÚ. Iba takýmto spôsobom sa sociálne služby môžu stať nástrojom udržateľnej podpory sociálnej inklúzie jednotlivcov, rodín, skupín či komunity.

VYUŽITÉ ZDROJE / LITERATÚRA

Legislatívne pramene

- Ústava SR
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Programové pramene

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Dravce na roky 2023 – 2030
- Územný plán obce Veľké Dravce
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030. Bratislava. MPSVR SR, 2021
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030. Dostupné na: https://www.komisarprezdravotnepostihnutych.sk/getmedia/f5d309c8-6eaa-48f9-b590-ef7d776ddfd7/Material_NPRZPOZP_2021-2030.aspx

Odborné pramene

- Autorský kolektív: 2006. *Rozvoj komunitných sociálnych služieb, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci*, ISBN: 80-969581-7-8, Bratislava 2006
- HOLÚBKOVÁ, S. – KRUPA, S. 2001. *Sociálne služby pre občanov – manuál pre obecné a mestské úrady, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci*, Bratislava 2001
- MIRGOVÁ, L. *Sociálne služby krízovej intervencie v marginalizovaných lokalitách*. In : PROHUMAN, 2021, s. 1/11. ISSN 1338-1415.
- OLÁH, M.- IGLIAROVÁ, B. 2015. *Sociálne služby v legislatíve a praxi*. Bratislava : IRIS. 2015. 188 s. ISBN 978-80-8972-634-9.
- Príručka pre zapojené subjekty do národného projektu Terénna sociálna práca a komunitné centrá – aktivita KC/NDC/NSSDR. Dostupné na: <https://www.ia.gov.sk/narodny-projekt-terenna-socialna-praca-a-komunitne-centra/dokumenty-kc-ndcnssdr/index.html?csr=7532792522590709351>
- WOLEKOVÁ, H. - MEZIANOVÁ, M. 2004. *Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien*, Bratislava 2004. Dostupné na: <https://www.socia.sk/wp-content/uploads/2014/09/Komunitne-planovanie.pdf>

Vlastné zdroje

- Podmienky kvality poskytovania sociálnych služieb - Komunitné centrum Veľké Dravce
- Plán činnosti Komunitného centra Veľké Dravce

Príloha č. 1**Dotazník o sociálnych službách****Vážení spoluobčania,**

Obec Veľké Dravce v týchto dňoch pracuje na **Komunitnom pláne sociálnych služieb obci Veľké Dravce** na obdobie rokov 2024 – 2027.

Cieľom tejto aktivity je vytvoriť systém sociálnych služieb na miestnej úrovni, ktorý bude zodpovedať zisteným potrebám, miestnym špecifikám a odlišnostiam.

Na tvorbe plánu spolupracujeme s odborníkmi z rôznych sledovaných oblastí, ale chceme poznať aj Vaše názory a do materiálu zapracovať aj Vaše návrhy a podnety. Preto sa na Vás obraciam s prosbou o spoluprácu. Vyplnením anonymného dotazníka sa nielenže zapojíte do samotného procesu komunitného plánovania, ale s Vašou pomocou dokážeme stanoviť priority v poskytovaní sociálnych služieb na území našej obce.

Ďakujeme za spoluprácu!
Tvorcovia Komunitného plánu

I. ČASŤ – ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

1. **VEK** (dopísať):

2. **POHLAVIE** (zakrúžkovať): Muž Žena

3. **VZDELANIE** (zakrúžkovať, resp. dopísať):

Základné Stredoškolské s maturitou Vysokoškolské

Iné -----

4. **SOCIÁLNE POSTAVENIE** (zakrúžkovať):

Študent Zamestnaný Nezamestnaný SZČO-podnikateľ

Invalidný dôchodca Dôchodca (starobný – invalidný) Materská/rodičovská dovolenka

5. **ZLOŽENIE DOMÁCNOSTI** (zakrúžkovať): :

Jednotlivec Rodina bez detí Úplná rodina

Neúplná rodina s deťmi Viacgeneračná rodina

6. **POČET DETÍ V RODINE / DOMÁCNOSTI** (zakrúžkovať):

Bez detí 1-2 detí 3-4 detí 5 a viac

II. ČASŤ - PRIESKUM SOCIÁLNY POTRIEB

1. U koho by ste hľadali pomoc v prípade krízovej situácie, ohrozenia alebo vzniku sociálneho problému? (možnosť výberu viac odpovedí)

- rodina
- OcÚ – starostka
- Komunitné centrum / Terénna sociálna práca
- hľadal/a by som informácie na internete
- Priateľ / človek s podobným problémom
- neviem
- iné

2. Máte Vy, alebo Váš príbuzný v súčasnosti sociálny problém, pri ktorom potrebujete pomoc?

áno

nie

Pokiaľ ste odpovedali áno – vyberte z možností (možnosť výberu viac odpovedí)

- problém so starostlivosťou o domácnosť
- problém s mobilitou
- problém s využívaním voľného času
- problém so zabezpečením starostlivosti o dieťa
- problém s bývaním
- zdravotný problém – zabezpečenie liekov ...
- problém pri vybavovaní úradných záležitostí
- iné.....

3. Uvedte o aký druh sociálnej služby v obci by ste mali záujem

- denný stacionár
- opatrovateľská služba
- komunitné centrum
- klub mamičiek s deťmi
- terénna sociálna práca
- iné

4. Uvažujete o tom, že by ste v blízkej budúcnosti (do 4 rokov) využili niektorú zo sociálnych služieb (KC, TSP, domov soc. služby, domov seniorov, resp. dopíšte iné?)

- áno, pre seba (uvedte druh soc. služby)

- áno, pre svojich blízkych (uved'te druh soc. služby)
- služby (KC, TSP) už využívam
- nie, neuvažujem o tom

5. Vyjadrite názor a označte skupinu/ny, ktorej je podľa Vás potrebné venovať viac pozornosti v obci (vyberte aj viac možností)

- rodiny s malými deťmi
- rodiny s ťažko zdravotne postihnutým členom rodiny
- deti a mládež
- seniori
- nezamestnaní občania
- odkázaní na sociálnu službu
- občania ohrození patologickými javmi ako závislosti
- minorita – etnické skupiny obyvateľstva
- Iné.....

6. Individuálne podnety, postrehy, prípadné námety na spoluprácu v oblasti poskytovania sociálnych služieb v obci:

.....

.....

.....

Ďakujeme Vám za vyplnenie dotazníka. Údaje Vami poskytnuté budú použité výlučne na potreby spracovania komunitného plánu sociálnych služieb.

Tvorcovia KPSS obce Velké Dravce

Dokument ***Komunitný plán sociálnych služieb obce Veľké Dravce na obdobie 2024 – 2027*** bol prerokovaný a schválený Obecným zastupiteľstvom Obce Veľké Dravce Uznesením č. 48/2023 zo dňa: 15.12.2023.

Mikuláš Pregi, zástupca starostky

Bc. Dominika Bystrianská

Jozef Červienka

Norbert Gál

János Kapsa

Pavel Kapša ml.

Jozef Šalamon ml.

Vo Veľkých Dravciach, dňa: 15.12.2023

.....
Mgr. Viera Rubintová – starostka obce